

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012 рік. Цей переклад було здійснено за підтримки Фондації з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є обов'язковим для Суду. Для подальшої інформації дивіться повні примітки щодо авторських прав у кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ДРУГА СЕКЦІЯ

**СПРАВА GEBREMEDHIN [GABERAMADHIEN]
ПРОТИ ФРАНЦІЇ**

(Заява № 25389/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

26 квітня 2007 року

ОСТАТОЧНЕ
26/07/2007

У справі Gebremedhin [Gaberamadhien] проти Франції,

Європейський суд з прав людини (Друга Секція) на засіданні Палати у складі:

Андраш Бака (András Baka), *Голова*,
Жан-Поль Коста (Jean-Paul Costa),
Ірену Кабраль Барreto (Ireneu Cabral Barreto),
Антонелла Мулароні (Antonella Mularoni),
Елізабет Фура-Сандстрьом (Elisabet Fura-Sandström),
Дануте Йочене (Danutė Jočienė),
Драголюб Поповіч (Dragoljub Popović), *судді*,

і Саллі Доле (Sally Dollé), *секретар Секції*,

Розглянувши справу на закритих засіданнях 16 січня і 27 березня 2007 року,

Проголошує наступне рішення, ухвалене в останній вказаний день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа була відкрита за заявою (№ 25389/05), поданою до Суду проти Республіки Франція на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) громадянином Еритреї, паном Асебеха Гебремедін (Asebeha Gebremedhin [Gaberamadhien]) (далі - заявник), 14 липня 2005 року. Заявник стверджував, що написання "Gaberamadhien", котре зафіксоване у деяких внутрішніх документах, відповідає фонетичній транскрипції його імені, зробленій французькою прикордонною і аеропортовою поліцією. Водночас, заяви з Еритреї і документи, написані римськими літерами, зберігають написання "Gebremedhin". Заявник додав, що, як і більшість еритрейських журналістів, він мав також "професійний псевдонім" - "Yauneabebe" ("квітка очей моїх").

2. Заявник, котрому було оплачено правову допомогу, був представлений паном Ж.-Е. Малабром (J.-E. Malabre), адвокатом, який практикує у Ліможі. Французький уряд (далі - Уряд) був представлений уповноваженою особою, пані Е. Бельяр (Belliard), директором з правових питань Міністерства закордонних справ.

3. Голова Палати, до якої спочатку було передано справу, а потім і Палата вирішили застосувати правило 39 Регламенту Суду, вказавши Уряду, що, в інтересах сторін і належного провадження у Суді, заявника бажано не висилати до Еритреї.

4. Рішенням від 10 жовтня 2006 року Палата оголосила заяву частково прийнятною.

5. Заявник і Уряд надіслали свої зауваження (правило 59 § 1). Окрім того, Суд отримав коментарі від третьої сторони – Національної

асоціації допомоги іноземцям на кордонах, котрій Голова дозволив вступити у письмовому провадженні (стаття 36 § 2 Конвенції і правило 44 § 2). Сторони відповіли на ці коментарі (правило 44 § 5).

6. Слухання відбулось у Палаці Прав Людини, у Страсбурзі, 16 січня 2007 року (правило 59 § 3).

Тоді перед Судом з'явилися:

(a) *від Уряду*

пані Е. БЕЛЬЯР (BELLIARD), директор з правових питань
Міністерства закордонних справ, *Уповноважена особа,*
пані А.-Ф. ТІСЬЄ (TISSIER), голова відділу з прав людини,
департамент з правових питань Міністерства закордонних справ,
пані М. ЗІС (ZISS), редакційний секретар відділу з прав людини,
департамент з правових питань Міністерства закордонних справ,
пан Мутон (MOUTON), заступник керівника відділу з правових і
міжнародних питань Французького бюро із захисту біженців і
апатридів (OFPRA),
пані Ф.ДУБЛЕ (DOUBLET), голова бюро з європейського,
міжнародного і конституційного права, відділ юридичних
консультацій і судових процесів, департамент громадянських
свобод і правових питань Міністерства внутрішніх справ,
пан Ж.-М. РІБ (RIBES), Центральне бюро прикордонної і
аеропортової поліції, Міністерство внутрішніх справ,
пан М. КОСАР (CAUSSARD), відділ судових процесів,
Conseil d'Etat, *радник,*

(b) *від заявника*

пан Ж.-Е. МАЛАБР (MALABRE), адвокат, *радник.*

Суд заслухав звернення від пана Малабра і пані Бельяр, а також їхні відповіді на питання суддів.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

7. Заявник народився у 1979 році. Зараз він мешкає в Парижі, у житлі, наданому громадською організацією.

8. У 1998 році, як і багато інших осіб, заявник і його родина були виселені з Ефіопії до Еритреї. В Еритреї заявник працював репортером

і фотографом, переважно для незалежної газети *Keste Debena*, головним редактором якої на той час був пан Мілкіас Міхретаб (Milkias Mihretab). Заявник стверджував, що останній був відомим поборником вільної преси в Еритреї, і що його справу Міжнародна Амністія (Amnesty International) навела у своєму звіті за 2002 рік, стосовно, зокрема, його неодноразових арештів і неправомірних затримань через журналістську діяльність. Заявник додав, що 27 червня 2002 року британська організація Міжнародної Амністії нагородила пана Міхретаба «Спеціальною нагородою за журналістику з прав людини в умовах небезпеки».

У 2000 році заявника і пана Міхретаба арештували, очевидно, через журналістську діяльність. Вони утримувались у тюрмі на острові Зара, відповідно, вісім і шість місяців.

У зв'язку з цим заявник зазначив, що на веб-сторінці, присвяченій реформуванню Еритреї (www.awate.com), його назвали під іменем "Yebio" (зменшене від "Yauneabebe") поміж шести журналістів, арештованих 14 жовтня 2000 року одночасно з паном Міхретабом.

9. На відміну від пана Міхретаба, який втік до Судану у вересні 2001 року, заявник залишився в Еритреї, у місті Асмара, аби піклуватись про матір-удову і чотирьох братів і сестер. Через деякий час після від'їзду пана Міхретаба, у невстановлений день, поліція допитувала заявника про нього. Поліцейські обшукали будинок і знайшли чотири фотографії, котрі були визнані компрометуючими. Заявника арештували і жорстоко з ним поводитись, від чого, як він стверджує, у нього залишились сліди - цигаркові опіки і ушкодження спини, спричинені положенням, у якому його тримали приблизно двадцять днів – лежачи на животі, з руками і ногами зв'язаними за спиною. Потім його перевели на шість місяців до тюрми, де він захворів, і його перевели до лікарні, звідки він утік, підкупивши охорону, за допомогою родичів своєї бабусі з боку матері, які там працювали. Потім він переховувався в будинку своєї бабусі у місті Ареза, де його лікував лікар. Одразу після одужання він втік до Судану, де жив один із його дядьків. Коли в Судані застрелили одного еритрейця, він вирішив залишити цю країну, оскільки місцева еритрейська громада вважала, що вбивство здійснили еритрейські урядові агенти, які переслідували опонентів уряду.

10. Заявник повідомив, що переїхав до Південної Африки і, за допомогою контрабандиста і використовуючи суданський паспорт (на ім'я Мохамеда Ейдера/Eider), котрий залишився у контрабандиста, прибув літаком з Йоганнесбурга до аеропорту Парі-Шарль де Голль у Руассі приблизно о 5.30 ранку 29 червня 2005 року. Він повідомив, що його утримували у міжнародній зоні аеропорту до 1 липня 2005 року, і тому він не міг клопотати про дозвіл в'їхати до країни. Через вісім годин після прибуття він з'явився у поліцейській дільниці, повідомив,

що він еритреєць і бажає клопотати про надання притулку. Офіцер поліції попросив його «довести, звідки він прибув, стверджуючи, що він не еритреєць, а пакистанець, і вперше заборонив йому залишати міжнародну зону». Заявник стверджує, що протягом двох днів (між 29 червня і 1 липня) він регулярно приходив до поліцейської дільниці, після кожної зміни вахти, тобто,десь вісім разів, з марною надією побачити офіцера поліції, який допоміг би в його клопотанні. Він розказав, що «до 1 липня, доки не прийшов новий офіцер поліції, якого [він] раніше не бачив, заяву не було зареєстровано».

Уряд заперечував цю версію подій. Він повідомив, що було перевірено списки пасажирів рейсів з Південної Африки, котрі приземлялись в аеропорту Руассі 29 і 30 червня і 1 липня 2005 року, і в них не було прізвищ Gebremedhin, Gaberamadhien або Eider. Він посилався на звіт від 1 липня 2005 року прикордонної і аеропортової поліції Руассі, у котрому зазначалось, що заявника опитали того дня об 11 годині ранку.

11. 1 липня 2005 заявник року подав клопотання про дозвіл в'їхати до Франції як шукачеві притулку. Офіцер судової поліції (*officier de police judiciaire*) об 11 годині ранку опитав заявника за допомогою перекладача англійської мови. У записі співбесіди просто зазначається, що «опитана особа не надала жодних доказів на підтвердження своїх заяв». У той же день і в той же час адміністративний орган вирішив затримати заявника у зоні очікування спочатку на сорок вісім годин, а потім цей термін було продовжено (див. нижче параграф 18).

12. Заявник повідомив, що 3 липня 2005 року з ним вперше провів співбесіду представник Французького бюро із захисту біженців і апатридів (OFPRA), який рекомендував надати заявнику дозвіл в'їхати до Франції як шукачеві притулку. Зі свого боку, Уряд стверджував, що 3 липня не було видано жодних рекомендацій. Запис співбесіди і запропонована рекомендація, обоє складені відповідною посадовою особою, були визнані незадовільними її безпосереднім керівником, котрий відповідав за їх схвалення. З цієї причини заявника було опитано вдруге, 5 липня 2005 року, самим керівником (за допомогою перекладача). Він склав наступну рекомендацію, котра пропонує відмовити у дозволі на в'їзд:

“Заява, зроблена амхарською мовою за допомогою перекладача з бюро перекладів ISM

Причини для клопотання? Мої батьки за походженням еритрейці. Ми мали ефіопське громадянство і жили в Аддис-Абебі. У 1998 році ефіопська влада повідомила, що ми не ефіопці. Нас виселили з Ефіопії до Еритреї. Того року я мав складати шкільні випускні екзамени, але не зміг здати їх у Еритреї. Шість місяців я працював у автомайстерні, потім проходив військову службу. Там я познайомився з хлопцем, котрий був журналістом. Після завершення служби я працював із цим другом-журналістом як оператор і фотограф, і ми разом

подорожували і готували репортажі. Мій друг мав проблеми із владою і хотів виїхати з країни. Як тільки я повернувся, мене допитали про мого друга і кинули до тюрми. Поки я перебував у тюрмі, поліція обшукала мій будинок і знайшла дві фотографії, котрі назвала компрометуючими. Тоді мене почали катувати цигарками. Я залишався у тюрмі шість місяців і захворів на туберкульоз. Мене перевели до лікарні. На щастя, у цій лікарні працювали деякі родичі моєї бабусі по матері. Вони дали хабар охоронцям, принесли мені одяг і допомогли втекти. Я поїхав до моєї бабусі у місто Ареза і залишався там чотири місяці, доки не вилікувався. Потім я таємно переїхав до Судану. Я одразу знайшов роботу в автомайстерні у Хартумі, але повсюди були еритрейські агенти, і один еритреєць, який працював неподалік, був убитий. Я злякався і переїхав у Порт-Судан, де працював носієм на пристані. Загалом, я залишався в Судані два роки (вісім місяців у Хартумі, рік у Порт-Судані і знову два місяці у Хартумі). Мій дядько продав машину, щоб заплатити за мою подорож. Перш ніж приїхати до Франції, я переїхав до Південної Африки. Мій дядько вийшов на мережу контрабандистів, які переправляли людей. Я не знаю, як вони це організовували.

Як звуть Вашого друга і де ви зустрілись? Його звали Мілкіас Міхретаб, він друг моєї родини, він знав моїх батьків у Аддис-Абебі. Коли ми повернулись до Асмари, я провів півтора року на військовій службі. Після цього мене перевели до резерву і я працював у військовій автомайстерні, але не носив військову форму. Тоді мій друг все і влаштував, щоб ми разом працювали, він був моїм поручителем.

Наведіть деякі приклади подій, які ви висвітлювали. Ми висвітлювали студентські страйки у Асмарі у 2002 році (далі жодних подробиць).

Що це були за «компрометуючі» фотографії, які знайшли у Вас вдома? Я не знаю, я не пам'ятаю.

Для якої газети працював Ваш друг Мілкіас Міхретаб? *Keste Debena* («Веселка»). **Ким він працював?** Головним редактором.

Чи знаєте Ви, які саме проблеми мав Ваш друг із владою? Були дві головні причини. По-перше, мій друг підтримував Конституцію, по-друге, було заарештовано тринадцять міністрів, і мій друг опублікував їхні біографії. Їх заарештували одразу після студентського страйку у 2002 році.

Коли Ваш друг залишив країну? У квітні 2002 року, коли арештували усіх журналістів.

Були арештовані інші журналісти? Всі еритрейські журналісти потрапили до тюрми. **Ви знаєте інших арештованих журналістів *Keste Debena*?** (Нема відповіді). **Інших фотографів?** (Нема відповіді).

Ви можете більше розповісти про Ваш арешт (дата, обставини, місце ув'язнення)? Мене арештували у жовтні чи листопаді 2002 року. Мене відвезли до тюрми міста Майтаманай, де я провів шість місяців.

Вас не арештували «одразу після повернення» до Асмари? Ні, я працював то тут, то там протягом шести місяців.

Що сталося із Вашою родиною? Мій батько захворів і помер до того, як нас переселили. Моя мати, двоє моїх братів і дві мої сестри живуть у Асмарі. Мої брати і сестри навчаються.

Чого Ви боїтесь у випадку повернення? Коли мене арештували, головне, що хотіли від мене дізнатись, це зв'язки, за допомогою яких мій друг втік із країни. Думаю, цю інформацію все ще розшукують.

Це Ваше справжнє ім'я? Так, у мене немає іншого імені і ніколи не було.

Вам є що додати? Ні.

Мотивована рекомендація

Пан Асебеха Гебремедін, громадянин Еритреї, стверджує, що працював фотографом журналіста, друга їхньої родини. За його словами, у квітні 2002 року, коли вони готували репортаж на кордоні з Суданом, журналістові вдалось втекти з Еритреї. Повернувшись до Асмари, пан Гебремедін протягом шести місяців, перш ніж його арештувала еритрейська влада, працював. Протягом шести місяців його утримували під вартою і регулярно допитували про обставини втечі його друга і співробітника. Після того, як він серйозно захворів, його перевели до лікарні, звідки йому вдалось утекти за допомогою родичів, які там працювали. Потім він чотири місяці жив у своїй бабусі, доки не втік з Еритреї до Судану, де жив і працював протягом двох років.

Проте, розповідь пана Гебремедіна містить велику кількість невідповідностей і помилкових тверджень, що викликає сумнів у правдивості його розповіді. Хоча епізод з арештом кількох журналістів у Асмарі широко відомий і був відображений у ЗМІ, пан Гебремедін не розповідає про те, що, власне, трапилось. Еритрейських журналістів арештували у вересні 2001 року, а не у квітні 2002, і заявник не виявив знання жодних причин закриття газет і арештів журналістів. Головний редактор газети *Keste Debena* також залишив Еритрею у вересні 2001 року (тому неможливо, аби він висвітлював студентські страйки у 2002 році). Обставини його від'їзду, разом з іншим репортером тієї ж газети, не співпадають із жодним повідомленням пана Гебремедіна. Здається дивним, що окрім головного редактора *Keste Debena* він не міг назвати жодного журналіста чи фотографа, арештованого тоді еритрейською владою, або ж назвати жодну іншу закриту газету. Водночас, дуже дивно, що пан Гебремедін розповідає, і то вкрай поверхово і неточно, лише про одну подію, яку він висвітлював у якості фотографа. Такий брак обізнаності спричиняє глибокий сумнів щодо того, чи був він дійсно причетний до цієї діяльності. З огляду на широке висвітлення у ЗМІ тогочасних подій, дуже дивно, що про пана Гебремедіна ніде не згадується, ні як про працівника *Keste Debena*, ні як про одного із арештованих. Усі ці факти в сукупності дають підстави вважати, що пан Гебремедін намагається перекутити своє минуле.

Французьке бюро із захисту біженців і апатридів схиляється до думки, що клопотання пана Гебремедіна про дозвіл в'їхати до Франції слід вважати очевидно необґрунтованим, і тому робить

РЕКОМЕНДАЦІЮ ВІДМОВИТИ У ДОЗВОЛІ НА В'ЇЗД ДО ФРАНЦІЇ

13. 6 липня 2005 року Міністерство внутрішніх справ вирішило, що клопотання заявника про дозвіл в'їхати до Франції є «очевидно необґрунтованим». Тому клопотання було відхилене, і було вирішено вислати його «до Еритреї або, за потреби, до іншої країни, де його зможуть законно прийняти» (заявник стверджував, що 93% клопотань, поданих у аеропорту, відхилялись у такий спосіб). Рішення звучить так:

“ ...

З огляду на Женевську конвенцію від 28 липня 1951 року про статус біженців;

З огляду на Кодекс законів про імміграцію і притулок, зокрема, його статті L. 221-1 і L. 213-4;

З огляду на Декрет № 82-442 від 27 травня 1982 року, котрий доповнив розділ 5 Указу від 2 листопада 1945 року, стосовно дозволу на в'їзд до Франції, і, зокрема, його статтю 12;

З огляду на клопотання про дозвіл в'їхати до Франції у якості біженця, зроблене в аеропорту Руассі 1 липня 2005 року особою X, котра стверджує, що є паном Асебеха або Асебеха Габерамадіном, народженим 15 березня 1979 року, громадянином Еритреї;

З огляду на звіт, складений прикордонною поліцією 1 липня 2005 року;

Порадившись із Французьким бюро із захисту біженців і апатридів 5 липня 2005 року;

X, котрий стверджує, що є паном Асебеха або Асебеха Габерамадіном, громадянином Еритреї, розповів, що протягом військової служби зустрівся з журналістом, головним редактором газети *Keste Debona* («Веселка»), з яким після завершення військової служби працював оператором і фотографом. Останній мав проблеми з владою, оскільки підтримував Конституцію і опублікував біографії тринадцяти міністрів, котрі були ув'язнені після забастовок 2002 року. Його друг-журналіст виїхав з країни у квітні 2002 року після того, як вони зробили репортаж на кордоні з Суданом. Сам він повернувся до Асмари і продовжував працювати. Через шість місяців, у жовтні або листопаді 2002 року, його допитали щодо обставин, за яких його друг і колега втік із країни. Поліція знайшла в його помешканні дві компрометуючі фотографії, а потім він зазнав жорстокого поводження. Він провів у тюрмі шість місяців, а після того, як захворів, був переведений до лікарні, де працювали родичі його бабусі. Він втік із лікарні, підкупивши охорону, і переїхав до Арези, де залишався протягом чотирьох місяців, перш ніж переїхав до Судану, де жив і працював протягом двох років.

Проте, розповідь X містить велику кількість невідповідностей, що викликає сумнів у її правдивості. Його розповідь не співпадає з дійсними подіями, на котрі він посилається, зокрема, щодо арешту журналістів у Асмарі, котрий був дуже відомим і широко висвітлювався у ЗМІ. Еритрейських журналістів арештували у вересні 2001 року, а не у квітні 2002, і X нічого не знає про причини закриття газет і арештів журналістів. Окрім того, головний редактор

газети *Keste Debena* залишив Еритрею у вересні 2001 року і, отже, не міг висвітлювати студентські страйки у 2002 році, як стверджує Х. Обставини втечі редактора, а також іншого журналіста тієї ж газети, не співпадають зі свідченнями Х. Окрім того, немає доказів його професійної діяльності: дуже дивно, що він не зміг назвати жодну іншу закриту газету або жодного журналіста чи фотографа, арештованого тоді еритрейською владою. Також дуже дивно, що Х розповідає, і то вкрай поверхово і неточно, лише про одну подію, яку він висвітлював у якості фотографа. Зрештою, його ім'я ніде не згадується, ні як про працівника *Keste Debena*, ні як про одного із арештованих, незважаючи на широке висвітлення цих подій у ЗМІ. Усі ці факти в сукупності дають підстави сумніватись у щирості його заяви і її обґрунтованості.

Відповідно, клопотання про дозвіл в'їхати до Франції у якості біженця, зроблене Х..., котрий стверджує, що є паном Асебеха або Асебеха Габерамадіном, слід вважати очевидно необґрунтованим.

Відповідно до статті L. 213-4 Кодексу законів про імміграцію і притулок, слід видати наказ про його вислання до Еритреї або, за потреби, до іншої країни, де його зможуть законно прийняти...”

14. 7 липня 2005 року заявник подав до Адміністративного суду Сержі-Понтуаз (Cergy-Pontoise), відповідно до статті L. 521-2 Кодексу адміністративного судочинства, термінову заяву про видання наказу Міністерству внутрішніх справ надати йому дозвіл на в'їзд до Франції і подати клопотання про надання притулку. Він стверджував, що відмова видати йому дозвіл на в'їзд становила серйозне і вочевидь незаконне порушення його права на притулок – основоположної свободи, котра становить основу права просити про надання статусу біженця, котре надає право на тимчасове проживання в країні, а також порушення права на життя і права не зазнавати нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження у розумінні статті 3 Конвенції. З приводу цього заявник стверджував, зокрема, що міністерство не лише перевищило свої повноваження у оцінці за суттю його клопотання про притулок, але також припустилось помилки в оцінці клопотання як очевидно необґрунтованого. Він, зокрема, наголошував, що, як оператор і фотограф журналіста, зазнав переслідувань у країні свого походження, де його двічі ув'язнювали і катували, доки він не втік до Судану, звідки він також утік, оскільки його життя було у небезпеці.

Заявник подав судді, який розглядає термінові заяви, наступну заяву, складену того ж дня громадською організацією «Репортери без кордонів» (*Reporters sans frontières*):

“...«Репортери без кордонів», міжнародна організація, спрямована на захист свободи преси, хотіла б звернути Вашу увагу на справу Асебеха Габерамадіна, журналіста і громадянина Еритреї .

Завдяки зусиллям наших постійних кореспондентів, ми маємо можливість підтвердити, що пан Габерамадін працював оператором і журналістом. Ми звернулись до еритрейського журналіста Йоганнеса Мілкіаса Міхретаба, котрий зараз перебуває у вигнанні у США, і він підтвердив, що працював з паном

Габеремадіном. Він також підтвердив, що їх обох разом кинули до однієї з найгірших у країні тюрем на острові Зара, в якій дуже погані умови.

Беручи до уваги строки, які мають бути дотримані при розгляді цієї справи, і необхідність перевірок, я б усе ж наголосив, що «Репортери без кордонів» підтримують клопотання пана Габеремадін про надання політичного притулку. Ми вітали б нагоду зустрітись із ним, аби детальніше вивчити справу і надати усі докази, необхідні для його клопотання. Ми були б дуже вдячні, якби Ви надали йому дозвіл в'їхати до Франції ...»

Окрім того, заявник надав два електронні листи англійською мовою, надіслані паном Міхретабом до «Репортерів без кордонів» 7 липня 2005 року (пан Міхретаб надіслав третій, подібний лист захиснику заявника 11 липня 2005 року). У двох електронних листах пан Міхретаб підтверджував, що знав Асебеха Габеремадіна протягом тривалого часу. Отримавши фотографію заявника, він підтверджує, що це дійсно пан Гебремедін, журналіст і опозиційний активіст, який працював вільним фотографом для газети *Keste Debera*, і що їх разом кілька місяців утримували у тюрмі на острові Зара. Пан Міхретаб додав, що заявник багато вистраждав і зазнав численних випробувань через причетність до кампанії демократичних змін, а також через те, що працював у вільній пресі. З огляду на поточну ситуацію у Еритреї і той факт, що заявник, котрого утримували у тюрмі на острові Зара, був відомий властям, його, без сумніву, арештують у тій країні. Його життя перебуватиме у небезпеці, і він, принаймні, зазнає загрози катувань і «зникнення», як і численні журналісти, опозиціонери і активісти.

15. 8 липня 2005 року суддя Адміністративного суду Сержі-Понтуаз, який розглядав термінові заяви, не провівши судових слухань, видав наказ про залишення клопотання заявника без задоволення. Наказ звучить так:

“... ”

Стаття L. 521-2 Кодексу адміністративного судочинства звучить так: «Коли до нього або до неї надходить термінова заява, суддя, який розглядає термінові заяви, може видати наказ про вжиття будь-яких заходів, необхідних для захисту основоположних прав, котрі були порушені у грубий і вочевидь незаконний спосіб особою публічного права або організацією приватного права, відповідальною за відання державною службою, під час виконання своїх повноважень. Суддя, який розглядає термінові заяви, виносить рішення протягом сорока восьми годин». Стаття L. 522-1 того ж кодексу каже: «Суддя, який розглядає термінові заяви, видає наказ за результатами усного чи письмового змагального судового розгляду. Якщо суддю просять вжити заходів, вказаних у статтях L. 521-1 і L. 521-2, внести до них зміни або зупинити їх, він або вона має без зволікання поінформувати сторони про день і час відкритих слухань ...» Зрештою, стаття L. 522-3 того ж кодексу каже: «Якщо клопотання не є терміновим, або якщо після розгляду клопотання виявиться, що воно не підпадає під юрисдикцію адміністративних судів, є неприйнятним або

необґрунтованим, суддя, який розглядає термінові заяви, може відхилити його вмотивованим рішенням, не застосовуючи перші два параграфи статті L. 522-1.»

Стаття L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок каже наступне: «Іноземець, який прибуває до Франції ... повітряним шляхом, і (а) котрому відмовили у дозволі в'їхати до Франції або (b) котрий подав клопотання про надання притулку, може утримуватись у зоні очікування ... аеропорту протягом часу, суворо необхідного для влаштування його від'їзду або, якщо це прохач притулку, дослідити, чи його клопотання є вочевидь необґрунтованим»... Стаття 12 Декрету від 27 травня 1982 року з поправками звучить так: «Якщо іноземець, прибувши на кордон, подає клопотання про надання притулку, рішення про відмову йому або їй у дозволі в'їхати до Франції може бути ухвалене лише Міністерством внутрішніх справ після консультації з Французьким бюро із захисту біженців і апатридів».

Документи даної справи показують, що пан Асебеха Габерамадін, громадянин Еритреї, прибувши до Франції повітряним шляхом 1 липня 2005 року, подав клопотання про дозвіл в'їхати до Франції як шукач притулку. Відповідно до положень статті L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок, цитованих вище, пана Габерамадіна утримували у зоні очікування аеропорту протягом часу, необхідного для розгляду клопотання про надання притулку. Проконсультувавшись із Французьким бюро із захисту біженців і апатридів 5 липня 2005 року, Міністерство внутрішніх справ і регіонального розвитку оскаржуваним рішенням від 6 липня 2005 року відмовило панові Асебеха Габерамадіну у дозволі в'їхати до Франції на тій підставі, що його клопотання про надання притулку було вочевидь необґрунтованим.

Дійсно, право на притулок і похідне від нього право клопотати про статус біженця і, відповідно, залишатись у Франції протягом часу, необхідного для вивчення клопотання про притулок, становлять основоположну свободу іноземців, і, у невідкладних випадках, суддя, який розглядає термінові заяви, може видати наказ про вжиття будь-яких заходів, необхідних для захисту цієї свободи на основі наведених положень статті 512-2 Кодексу адміністративного судочинства, якщо адміністративна влада порушила його у грубий і вочевидь незаконний спосіб. Проте, таке порушення не може бути лише наслідком факту, що, відповідно до статті L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок, міністр внутрішніх справ особисто ухвалив рішення за клопотанням про притулок, у даній справі у вигляді рішення від 6 липня 2005 року, оскільки, відповідно до статті L. 711-1 того ж кодексу, Французьке бюро із захисту біженців і апатридів може розглядати лише клопотання про надання статусу біженця, подані іноземцями, яким надали дозвіл в'їхати до країни. Окрім того, ніщо у цій справі не вказує на те, що відмова у наданні пану Асебеха Габерамадіну дозволу в'їхати до країни, з огляду на вочевидь необґрунтований характер його клопотання про притулок, була вочевидь незаконною. Зокрема, заявник не надав достатніх і обґрунтованих подробиць щодо його особи, його стверджуваної професійної діяльності оператора і фотографа у країні походження, стверджуваних переслідувань і їх причин, або ризику, з яким би він зіткнувся у випадку повернення до країни походження або Судану, де він востаннє проживав, а також, перш за все, жодних доказів, достатніх для доведення цього ризику або для того, щоб переконати міністра внутрішніх справ змінити рішення за клопотанням про притулок. Єдині документи, надані паном Габерамадіном, - це свідчення від журналіста, який є біженцем у США, яке містить дуже мало деталей, і лист від «Репортерів без кордонів»,

недостатній для доведення того, що він особисто зазнав би ризику, повернувшись до країни походження або Судану.

З наведених доводів випливає, що рішення від 6 липня 2005 року Міністра внутрішніх справ і регіонального розвитку з відмовою у наданні пану Асебеха Габерамадіну дозволу в'їхати до Франції у якості шукача притулку не може вважатись таким, що порушує його право клопотати про статус біженця у грубий і вочевидь незаконний спосіб, який виправдав би застосування заходів відповідно до статті L. 522-3 Кодексу адміністративного судочинства, і клопотання заявника має бути відхилене як вочевидь необґрунтоване ...”

16. 7 липня 2005 року офіцер поліції відвів заявника до посольства Еритреї. Заявник стверджував, що французькі посадовці передали інформацію стосовно його клопотання про притулок (подробити обставин, за яких він втік, імена осіб, які йому допомогли) послу Еритреї. Посол почала брутально лаятись на нього своєю мовою, відмовилась визнати його громадянином Еритреї і видати йому документ на повернення.

Уряд заперечував, що послу передали інформацію, отриману від заявника, або що вона висловлювала у той день остаточну думку щодо того, чи слід видавати заявнику документ на повернення (вона не повідомляла французьку владу про своє рішення до 15 липня 2005 року).

17. У рішенні від 20 липня 2005 року, «з огляду [поміж іншими підставами] на запит, надісланий Європейським судом з прав людини, відповідно до правила 39 Регламенту Суду, затримати вислання заявника до 30 серпня 2005 року», Міністерство внутрішніх справ надало заявнику дозвіл в'їхати до Франції. Водночас, заявник отримав перепустку, дійсну протягом восьми днів, у котрій згадувалось також про тимчасовий захід, вказаний Урядом за правилом 39, який дозволяв йому звернутись до префектури і просити про тимчасовий дозвіл на проживання як шукач притулку. За допомогою Національної асоціації допомоги іноземцям на кордонах (ANAFÉ – громадська організація, утворена двадцятьма організаціями і профспілками) і «Репортерів без кордонів», він отримав 26 липня 2005 року у паризькій префектурі дозвіл на проживання тривалістю один місяць, з метою подання до OFPRA клопотання про надання притулку (що він належно зробив).

18. Як зазначалось вище, рішення утримувати заявника у зоні очікування протягом сорока восьми годин було ухвалено адміністративним органом 1 липня 2005 року об 11 годині ранку (див. вище параграф 11). 3 липня цей захід було продовжено ще на сорок вісім годин.

5 липня 2005 року суддя, який розглядав справи стосовно свобод і затримання (*juge des libertés et de la détention*) у суді *tribunal de grande instance* Бобінії, до якого звернувся заявник за допомогою адвоката і

перекладача, дозволив утримання заявника ще на вісім днів, наводячи у постанові наступні причини:

“Клопотання пана Габерамадіна про надання політичного притулку зараз розглядається. Тому слід продовжити його утримання у зоні очікування.”

13 липня 2005 року той же суддя, до якого заявник знову звернувся, отримавши допомогу як і минулого разу, дозволив утримання заявника у зоні очікування ще на вісім днів, наводячи у постанові наступні причини:

“Клопотання про надання політичного притулку було відхилене 6 липня 2005 року. Пан Габерамадін не має паспорта. 7 липня 2005 року його відвезли до посольства Еритреї, і державні органи очікують на видання йому документа на повернення. Тому слід продовжити його утримання у зоні очікування.”

19. У рішенні від 11 серпня 2005 року, за результатами розгляду апеляції проти постанови від 8 липня 2005 року, надісланої заявником 18 липня 2005 року, Державна Рада/*Conseil d'Etat* (у якості верховного адміністративного суду) мотивувала наступним чином те, що немає потреби виносити рішення:

“...

... Пан Асебеха Габерамадін... надіслав заяву до Європейського суду з прав людини, котрий у постанові від 15 липня 2005 року повідомляв французьку владу, відповідно до правила 39 Регламенту Суду, що «бажано, в інтересах сторін і належного провадження у справі, не вислати заявника до Еритреї до півночі 30 серпня 2005 року». У відповідь на це клопотання, міністр рішенням від 20 липня 2005 року, ухваленим після надходження цієї апеляції, надав панові Габерамадіну дозвіл в'їхати до Франції, тобто, уможливив подання клопотання про притулок. Отримавши 26 липня 2005 року тимчасовий дозвіл на проживання, апелянт так і зробив. Отже, застосований захід мав такий же наслідок, як і захід, за визначенням тимчасовий, про який клопоталось у заяві до судді з термінових справ. За таких обставин, заперечення, наведені у апеляції пана Габерамадіна проти наказу, яким відхилялось його клопотання, стали безпідставними.

...”

20. Рішенням від 7 листопада 2005 року, виданим заявнику 9 листопада 2005 року, OFPRA надало заявнику статус біженця. Внаслідок цього, починаючи від того дня, стаття 33 Женевської конвенції від 28 липня 1951 року про статус біженців діяла як заборона на вислання заявника до країни походження. Уряд надав меморандум від заступника керівника відділу з правових і міжнародних питань, який засвідчував цей факт. У меморандумі зазначалось, що «Бюро також, поміж іншими фактами, взяло до уваги нелюдські умови ув'язнення, котрих [заявник] вже зазнав у країні походження, тож повернення його до Еритреї створить для нього ризик переслідувань у розумінні Женевської конвенції».

21. Заявник зазначав, що, протягом перебування у зоні очікування у аеропорту Руассі, представники влади не здійснили медичний огляд, який дозволив би встановити, чи були його шрами і поранення наслідком жорстокого поводження. Проте, він мав кілька нагод (6, 7, 11 і 12 липня 2005 року) зустрітись із працівницею ANAFÉ у приміщенні цієї організації у зоні очікування аеропорту. 15 липня 2005 року ANAFÉ склала письмову заяву (надану заявником), у якій засвідчувалось, що згадана працівниця під час співбесіди із заявником бачила опіки, принаймні, на його руках. У заяві зазначалось, що вона помітила «заглиблення у нижній частині спини, котре, за його словами, є результатом катувань у таборі на острові Зара. Він продемонстрував позу, у якій був змушений залишатись під час ув'язнення, лежачи на животі зі зв'язаними за спиною руками і ногами». Заявник надав свідчення, записане того ж дня самою працівницею. Окрім того, вочевидь за вказівкою ANAFÉ, 17 липня 2005 року заявника оглянув лікар, доктор Лам із медичної частини Руассі лікарні Робер Баланже, який видав довідку, у котрій зазначалось, що заявник не потребує особливого медичного лікування, а також фіксувалась наявність «застарілих шрамів на лівій руці, а також на правому і лівому колінах».

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ПРАКТИКА

A. Право на притулок

22. Четвертий параграф преамбули Французької Конституції зазначає:

“Будь-яка особа, котра переслідується за свої дії, які мають на меті досягнення свободи, має право на притулок на території Французької Республіки.”

Conseil d'Etat встановив, що конституційне право на притулок є основоположною свободою і джерелом права клопотати про надання статусу біженця. Відповідно, іноземцям, які просять про надання статусу біженця, в принципі дозволяється залишатись на французькій землі протягом розгляду їхнього клопотання. *Conseil d'Etat* також зазначив, що лише у випадку, коли клопотання про притулок є «вочевидь необґрунтованим» (див. нижче параграф 23), міністерство внутрішніх справ, проконсультувавшись із Французьким бюро з захисту біженців і апатридів (OFPRA), може відмовити у дозволі в'їхати на територію Франції (див., наприклад, справу *Міністерство внутрішніх справ проти Мбізі Мпассі Галліс/Ministère des Intérieurs contre Mbizi Mpassi Gallis*, наказ від 24 жовтня 2005 року).

23. Відповідно до Кодексу законів про імміграцію і притулок:

Стаття L. 711-1

“Статус біженця надається будь-якій особі, котра переслідується за свої дії, які мають на меті сприяння свободі, а також кожній особі, стосовно якої Бюро Верховного Комісара ООН у справах біженців видало мандат, відповідно до положень статей 6 і 7 свого Статуту, ухваленого Генеральною Асамблеєю ООН 14 грудня 1950 року, або котра відповідає вимогам, зафіксованим у статті 1 Женевської конвенції від 28 липня 1951 року про статус біженців. Такі особи підпадають під чинні положення щодо біженців, закріплені у згаданій Женевській конвенції.”

Стаття L. 712-1

“Відповідно до положень статті L. 712-2, додатковий захист надається особам, котрі не відповідають вимогам статті L. 711-1 щодо отримання статусу біженця, але які доведуть, що у їхній країні їм загрожує наступна серйозна небезпека:

- (a) смертна кара;
- (b) катування або нелюдське чи таке, що принижує гідність поводження або покарання;
- (c) у випадку цивільних осіб, серйозна, пряма і особиста загроза життю або особистій безпеці через розповсюджене насилля, спричинене внутрішніми або міжнародними військовими конфліктами.”

Стаття L. 713-2

“Переслідування, яке береться до уваги при наданні статусу біженця, а також серйозна небезпека, котра може бути підставою для надання додаткового захисту, можуть походити від державних органів, партій або організацій, котрі контролюють державу або значну частину території держави, або від осіб, які не є представниками держави, у випадку, якщо владні органи, визначені у наступному параграфі, не бажають або не можуть надати захист.

Владними органами, які мають надавати захист, можуть бути державні органи або міжнародні чи регіональні організації.”

Стаття L. 713-3

“Особам, котрим може бути надано захист на частині території їхньої країни походження, може бути відмовлено у клопотанні про притулок, якщо вони не мають підстав боятись переслідування або серйозної загрози, і якщо є підстави стверджувати, що вони можуть залишатись у такій частині країни. При цьому слід брати до уваги панівне становище у такій частині країни і особисте становище заявника, а також переслідувача на момент, коли ухвалюється рішення за клопотанням про притулок.”

24. Відповідно до положень статті 1 А (2) Женевської конвенції від 28 липня 1951 року (ратифікованої Францією 23 червня 1954 року) і статті 1 Нью-Йоркського протоколу від 31 січня 1967 року про статус

біженців (до якого Франція приєдналась 3 лютого 1971 року), «біженцем» є будь-яка особа, яка «через цілком обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою раси, віросповідання, національності, належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває поза країною своєї громадянської належності і не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом внаслідок таких побоювань; або, не маючи певного громадянства і перебуваючи поза країною свого колишнього звичайного місцепроживання, внаслідок подібних подій, не може або не бажає повернутися до неї внаслідок таких побоювань». Стаття 33 Женевської конвенції звучить наступним чином:

Стаття 33 – Заборона висилки біженців або їх примусового повернення

“1. Договірні держави ніяким чином не висилатимуть або не повертатимуть біженців на межі країни, де їх життю або свободі загрожує небезпека внаслідок їх раси, релігії, національності, належності до певної соціальної групи або політичних переконань.

...”

В. Процедура щодо клопотання про притулок на кордоні і утримання особи у зоні очікування

1. Процедура щодо клопотання про притулок на кордоні

25. Метою процедури клопотання про притулок на кордоні є надання чи відмова у дозволі на в'їзд до Франції для іноземців, котрі прибувають повітряним шляхом, не маючи необхідних документів, і подають клопотання про дозвіл на в'їзд як шукачі притулку. Ця процедура підпадає під компетенцію міністерства внутрішніх справ, котре, проконсультувавшись з OFPRA, ухвалює рішення надавати чи не надавати дозвіл на в'їзд (декрет від 21 липня 2004 року, котрий вносить поправки до статті 12 декрету від 27 травня 1982 року).

26. Стаття L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок вказує, що «іноземець, який прибуває до Франції залізничним, морським або повітряним шляхом, і (а) котрому відмовили у дозволі в'їхати до Франції або (b) котрий подав клопотання про надання притулку, може утримуватись у зоні очікування ... протягом часу, суворо необхідного для влаштування його від'їзду або, якщо це прохач притулку, дослідити, чи його клопотання є вочевидь необґрунтованим».

Уряд відмічав, що критерії, котрі застосовуються для оцінки того, чи є клопотання, подане на кордоні, «вочевидь необґрунтованим»,

ґрунтуються на критеріях резолюцій, ухвалених міністрами, відповідальними за міграцію, країн Європейської Спільноти під час зустрічі у Лондоні 30 листопада і 1 грудня 1992 року, а також з урахуванням досвіду і практики OFPRA. Ці критерії наступні: «підстави для клопотання не пов'язані з отриманням притулку (економічні підстави, суто особисті переконання тощо); клопотання засноване на умисному обмані (заявник дає завідомо неправдиві повідомлення щодо громадянства, повідомляє неправдиву інформацію тощо); повідомлення заявника є цілком безпідставними, не містять особистої інформації або не надають необхідних подробиць; заявник каже про загальну ситуацію нестабільності чи небезпеки, не надаючи доказів стосовно особистої ситуації; його повідомлення цілком непослідовні або невірогідні, або містять значні протиріччя, позбавляючи розповідь будь-якої вірогідності». У рішенні, ухваленому на пленарному засіданні 18 грудня 1996 року у справі *Поджерс/Rogers, Conseil d'Etat* вирішив, що згадані резолюції не мають правової сили і, відповідно, на них не можна посилається під час оцінки того, чи є клопотання про притулок «вочевидь необґрунтованим».

27. Іноземці, котрі подають на кордоні клопотання про притулок, можуть зробити це в момент прибуття або будь-коли під час перебування у зоні очікування. Клопотання треба подавати прикордонній поліції, котра складає рапорт про клопотання про притулок і передає справу до міністерства внутрішніх справ. З усіма заявниками проводить співбесіду представник прикордонного бюро з питань притулку OFPRA і встановлює підстави для клопотання. Бюро надсилає до міністерства внутрішніх справ письмові рекомендації, в якому зазначається думка стосовно того, чи є клопотання вочевидь необґрунтованим. Після цього міністерство вирішує, надавати чи ні дозвіл на в'їзд до Франції.

Якщо дозвіл на в'їзд до Франції надано, прикордонна поліція видає перепустку, котрою відповідній особі надається вісім днів для подання клопотання про притулок за звичайною процедурою.

Якщо у дозволі на в'їзд відмовлено, відповідну особу негайно повертають до країни походження або країни, звідки вона прибула.

28. Як і у випадку усіх адміністративних рішень, до адміністративного суду можна подати заяву про відстрочення рішення, яким відмовлено у дозволі на в'їзд. Заява не має призупиняючої дії.

«Термінова заява про відстрочення виконання» (*référé suspension*) або «термінова заява про видання наказу щодо захисту інтересів заявника» (*référé injonction*) (також відома як «термінова заява щодо захисту основоположної свободи» (*référé liberté*)), при цьому, жодна з них не має призупиняючої дії, можуть також бути подані за статтями L. 521-1 і L. 521-2 Кодексу адміністративного судочинства, які кажуть:

Article L. 521-1

“Коли подається заява відстрочити або змінити адміністративні рішення, включаючи відмову, суддя, який розглядає термінові заяви, може постановити, аби виконання рішення або деяких його частин відстрочувалось, якщо терміновий характер справи вимагає цього, і якщо надано підстави для серйозних сумнівів, за наявності доказів, у незаконності рішення.

Коли видається постанова про відстрочення виконання, заява про відстрочення або зміну рішення має бути розглянута якомога швидше. Відстрочення виконання припиняється не пізніше ухвалення рішення за заявою про відстрочення або зміну рішення.”

Стаття L. 521-2

“Коли до нього або до неї надходить термінова заява, суддя, який розглядає термінові заяви, може видати наказ про вжиття будь-яких заходів, необхідних для захисту основоположних прав, котрі були порушені у грубий і вочевидь незаконний спосіб особою публічного права або організацією приватного права, відповідальною за відання державною службою, під час виконання своїх повноважень. Суддя, який розглядає термінові заяви, виносить рішення протягом сорока восьми годин.”

Стаття L. 522-1 цього ж кодексу каже, що суддя, який розглядає термінові заяви, в принципі має постановити рішення після письмового або усного змагального судового розгляду. Коли суддю просять про вжиття заходів, вказаних у статтях L. 521-1 і L. 521-2, або змінити чи припинити такі заходи, він повинен без зволікання повідомити сторони про день і час відкритого засідання. Проте, стаття L. 522-3 встановлює «фільтруючу» процедуру, котра дозволяє судді, який розглядає термінові заяви, винести вмотивовану постанову про залишення заяви без задоволення, не викликаючи сторони і не провадячи змагальний судовий розгляд, якщо справа не термінова або якщо «з розгляду заяви видно, що вона не підпадає під юрисдикцію адміністративних судів, є неприйнятною або необґрунтованою».

Протягом п'ятнадцяти днів від моменту отримання рішення можна подати апеляцію до *Conseil d'Etat*, котрий виносить рішення протягом сорока восьми годин.

Conseil d'Etat уточнив, що поняття «основоположних свобод», у розумінні статті L. 521-2 Кодексу адміністративного судочинства, «передбачає, у випадку іноземців, котрі є суб'єктами спеціальних заходів щодо в'їзду і проживання у Франції, і котрі, на відміну від французьких громадян, не мають вільного в'їзду до країни, конституційне право на притулок і похідне від нього право подавати клопотання про статус біженця, надання якого є вирішальним для реалізації такими особами свобод, які мають іноземці загалом» (наказ від 12 січня 2001 року судді, який розглядає термінові заяви, у справі

Hyacinthe; див. також наказ від 24 жовтня 2005 року у справі *Mbizi Mpassi Gallis*).

Відповідно до принципів французького адміністративного права, термінова заява, як і будь-яка заява до суду, не викликає негайне призупинення адміністративного рішення. Проте, Уряд зазначив, «загалом, якщо адміністративний орган дізнається, що до адміністративного суду подається заява, він призупиняє рішення про відмову в наданні притулку, доки суддя не розгляне справу».

2. Утримання особи у зоні очікування

29. Перше рішення про утримання особи у зоні очікування постановляє адміністративний орган, письмово і з наведенням підстав, строком на сорок вісім годин. Цей захід може бути продовжено один раз на тих же підставах і та той же строк (стаття L. 221-3 Кодексу законів про імміграцію і притулок). Суддя, який розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, вперше втручається через чотири дні, аби вирішити, чи продовжувати цей захід максимум на вісім днів. Він або вона втручаються знову наприкінці цього строку і вирішує, чи слід надавати виняткове продовження максимум ще на вісім днів (статті L. 222-1 і L. 222-2).

Отже, в принципі, максимальний строк, протягом якого особа може утримуватись у зоні очікування, становить двадцять днів. У виняткових випадках, якщо клопотання про притулок подане між шістнадцятим і двадцятим днями, суддя, який розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, може наказати продовження ще на чотири дні від моменту подання клопотання (стаття L. 222-2).

Суддя, який розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, виносить рішення у вигляді постанови, заслухавши докази відповідної особи у присутності її або його адвоката, якщо такий є, або після того, як його належно повідомлять. Суддя може наказати продовження заходу або може відхилити клопотання про продовження строку і або звільнити таку особу, або помістити його чи її під домашній арешт. Суддя уповноважений винести рішення про продовження строку за заявою адміністративного органу і може відхилити наведені у такій заяві підстави і, відповідно, залишити його без задоволення (Касаційний суд уточнив, що утримання у зоні очікування «є лише однією з наявних у судді з можливостей»; Касаційний суд, Другий відділ з цивільних справ, 8 липня 2004 року). Зазвичай, таке рішення ухвалюється публічно (стаття L. 222-4). На нього може бути подана апеляція Голові апеляційного суду або його заступнику, котрий має постановити рішення протягом сорока восьми годин (стаття L. 222-6).

30. Іноземці, котрі утримуються у зоні очікування, мають бути якомога швидше повідомлені, що вони можуть просити про допомогу перекладача чи лікаря, можуть спілкуватись із юристом або з будь-

якою особою на їхній вибір, і у будь-який момент можуть залишити зону очікування, аби від'їхати з Франції. Така інформація має бути повідомлена мовою, яку вони розуміють (стаття L. 221-3).

Іноземець може просити суддю призначити адвоката для представництва (стаття L. 222-4). Держава оплачує адвоката і перекладача, призначених для допомоги іноземцю протягом судового розгляду стосовно перебування у зоні очікування (стаття L. 222-7).

Державний радник і, після спливу перших чотирьох днів, суддя, який розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, можуть відвідати зону очікування і перевірити умови, у яких утримується особа. Державний радник може відвідати зону очікування будь-коли, як вважає за необхідне, і мусить робити це, принаймні, раз на рік. Французьке представництво при Верховному Комісарі ООН у справах біженців (UNHCR), а також гуманітарні організації, мають доступ до зони очікування відповідно до Декрету № 95-507 від 2 травня 1995 року, з поправками. Зокрема, вони можуть конфіденційно розмовляти з шукачами притулку, які там перебувають (статті L. 221-1 і далі Кодексу законів про імміграцію і притулок). Уряд повідомив Суду, що, відповідно до угоди, укладеної між державою і ANAFÉ, остання має право бути постійно присутньою, аби надавати іноземцям правову допомогу; Червоний Хрест також присутній і надає гуманітарну допомогу (відповідно до умов угоди).

С. Подання і розгляд заяви про притулок і апелювання

31. OFPRA, державний орган зі статусом юридичної особи і адміністративною й фінансовою автономією, прикріплений до міністерства закордонних справ (стаття L. 721-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок), є органом, відповідальним за надання статусу біженця і додаткового захисту (статті L. 713-1 і L. 721-2).

Шукачі притулку повинні повідомити про себе до префектури, аби отримати тимчасовий дозвіл на проживання (*autorisation provisoire de séjour*), чинний протягом місяця, і заповнити заяву про надання притулку. Отримавши справу, OFPRA надсилає шукачеві притулку «реєстраційний лист», котрий дозволяє, поміж іншим, отримати повідомлення про отримання заяви про притулок. Воно чинне протягом трьох місяців і може продовжуватись, доки OFPRA, або Апеляційна рада у справах біженців, не ухвалить рішення.

OFPRA постановляє рішення після процедури єдиного розгляду, протягом якої шукач притулку має можливість надати докази на підтримку заяви, і, як правило, заслухавши свідчення шукача притулку (статті L. 723-2 і L. 723-3).

32. Проти рішення OFPRA про відмову, ухваленого, зокрема, відповідно до статей L. 711-1 і L. 712-1, протягом місяця можна подати

апеляцію до Апеляційної ради у справах біженців (стаття L. 731-2), адміністративного суду, голова якого є членом *Conseil d'Etat* і призначається першим заступником Голови (стаття L. 731-2). Особи можуть мати представника перед Апеляційною радою, отримати допомогу адвоката і перекладача (стаття L. 733-1).

В принципі, така апеляція має призупиняючу дію, і тимчасовий дозвіл на проживання поновлюється, доки Апеляційна рада не ухвалить рішення (стаття 9 закону «Про притулок» від 25 липня 1952 року). У зв'язку з цим, стаття L. 742-3 Кодексу законів про імміграцію і притулок каже:

“Іноземці, які отримали дозвіл на в'їзд до Франції, мають право залишатись, доки не отримають рішення OFPRA або, у випадку подання апеляції, доки не отримають рішення Апеляційної ради. Протягом місяця від дати отримання рішення вони можуть не продовжувати або здати дозвіл на проживання для добровільного від'їзду з території Франції.”

Conseil d'Etat також запровадив принцип, відповідно до якого іноземці, які просять про статус біженця, мають право тимчасово залишатись у країні, доки не буде ухвалене рішення за їхнім клопотанням, якщо тільки клопотання не є неналежним або поданим у неналежний строк (пленарне рішення *Conseil d'Etat*, 13 грудня 1991 року, справа *M.N.*).

33. Апеляція з питань права проти рішення Апеляційної ради у справах біженців може бути проти двох місяців подана до *Conseil d'Etat*. Проте, така апеляція не має призупиняючої дії (*Conseil d'Etat*, 6 березня 1991 року, справа *M.D.*).

34. Іноземець, за чиїм клопотанням про статус біженця або додатковий захист було винесено остаточну відмову, і котрому не дозволено залишатись у Франції на жодній іншій підставі, має залишити країну або бути висланим (стаття L. 742-7 того ж кодексу). Іноземці, які мають бути вислані, протягом сорока годин після отримання наказу про вислання (якщо його вручили під час адміністративного розгляду) або протягом семи днів (якщо його отримано поштою), можуть подати клопотання до голови адміністративного суду відстрочити цей наказ. Голова або його заступник повинні постановити рішення протягом сімдесяти двох годин (стаття L. 512-2 того ж кодексу). До сплину цих строків або, якщо було подане клопотання голові адміністративного суду або його заступнику, до постановлення рішення, такий наказ не може виконуватись (стаття L. 512-3). Протягом одного місяця на рішення голови адміністративного суду або його заступника може бути подана апеляція голові Судового відділу *Conseil d'Etat*, або члену *Conseil d'Etat*, котрому були делеговані відповідні повноваження; така апеляція не має призупиняючої дії (стаття L. 512-5 того ж кодексу).

35. Відповідно до статті L. 742-6 того ж кодексу, якщо особі надано статус біженця або додатковий захист, адміністративний орган має скасувати будь-який наказ про вислання такої особи. У випадку біженця, він має негайно надати дозвіл на проживання, про який йдеться у статті L. 314-11, пункт 8 (чинний протягом десяти років і автоматично поновлюваний; у випадку особи, якій надано додатковий захист, він має негайно надати тимчасовий дозвіл на проживання, про який йдеться у статті L. 313-13 (чинний протягом року і поновлюваний).

III. ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ

A. Комітет Міністрів

36. 18 вересня 1998 року Комітет Міністрів ухвалив Рекомендацію № R (98) 13 стосовно прав осіб, яким відмовлено в притулку, на ефективний засіб проти рішення про вислання в контексті статті 3 Європейської конвенції про права людини, у якій закликав держави-учасниці забезпечити дотримання наступних гарантій у національному законодавстві і практиці:

“1. Ефективний засіб у національних органах має бути наданий будь-якому шукачеві притулку, чіє клопотання про статус біженця відхилене, і кого мають вислати до країни, стосовно якої особа обґрунтовано стверджує, що зазнає там катувань або нелюдського чи такого, що принижує гідність поводження або покарання.

2. У розумінні параграфа 1 цієї рекомендації, засіб у національних органах вважається ефективним, якщо:

2.1. орган є судовим; або він є квазісудовим або адміністративним органом із чіткими повноваженнями, і складається з членів, які є незацікавленими і мають гарантовану незалежність;

2.2. такий орган має повноваження як постановляти рішення щодо існування умов, встановлених статтею 3 Конвенції, так і надавати відповідну допомогу;

2.3. засіб є доступним для осіб, яким відмовлено в притулку; і

2.4. виконання наказу про вислання призупиняється до постановлення рішення, вказаного у пункті 2.2.”

4 травня 2005 року Комітет Міністрів ухвалив «Двадцять вказівок щодо примусового повернення». Пункт 5 звучить так:

“Пункт 5. Засіб проти наказу про вислання

1. У наказі про вислання, або під час процесу, в результаті якого ухвалюється наказ про вислання, суб'єкт такого наказу повинен мати ефективний засіб у національному органі, до складу якого входять незацікавлені члени, які мають гарантовану незалежність. Уповноважений орган повинен мати повноваження переглядати наказ про вислання, включаючи можливість тимчасового призупинення його виконання.

2. Такий засіб повинен мати необхідні процесуальні гарантії і мати такі характеристики:

- строк для застосовування засобу не повинен бути занадто коротким;
- засіб має бути доступним, що, зокрема, передбачає, що у випадку, коли особа, проти якої видано наказ про вислання, не має достатніх коштів для оплати юридичної допомоги, вона чи він мають отримати її безкоштовно, відповідно до національних норм стосовно правової допомоги;
- якщо особа, котру мають вислати, стверджує, що вислання спричинить порушення її чи його прав людини, вказаних у пункті 2.1., засіб повинен забезпечити ретельну перевірку такої заяви.

3. Застосування такого засобу повинне мати призупиняючу дію, якщо особа, котру мають вислати, обґрунтовано стверджує, що він чи вона зазнає порушення її чи його прав людини, вказаних у пункті 2.1. [реальний ризик бути страченим або зазнати катувань або нелюдського чи такого, що принижує гідність поводження або покарання; реальний ризик бути вбитим або зазнати нелюдського чи такого, що принижує гідність поводження від недержавних сил, якщо влада держави повернення, партії або організації, котрі контролюють державу або значну частину території держави, включаючи міжнародні організації, не бажають або не можуть надати належний і ефективний захист; інші ситуації, які, відповідно до міжнародного права або національного законодавства, виправдовують надання міжнародного захисту].”

В. Парламентська Асамблея

37. 12 квітня 1994 року Парламентська Асамблея ухвалила Рекомендацію 1236 (1994) про право на притулок, у якій рекомендувала Комітету Міністрів наполягати, аби процедури стосовно надання притулку передбачали, що «під час розгляду апеляцій шукачі притулку не могли б бути депортовані». У Рекомендації 1327 (1997) про захист і зміцнення прав людини біженців і шукачів притулку у Європі, ухваленій 24 квітня 1997 року, вона закликала Комітет Міністрів «закликати держави-учасниці закріпити у законодавстві, що кожна судова апеляція має призупиняючу дію».

У Резолюції 1471 (2005) про пришвидшення процедури надання притулку в державах-учасниках Ради Європи, ухваленій 7 жовтня 2005 року, Парламентська Асамблея, зокрема, наголосила, що «потреба держав розглядати клопотання про притулок швидко і ефективно повинна ... бути врівноважена зобов'язанням надати доступ до

справедливого процесу розгляду заяви про притулок для тих, хто потребує міжнародного захисту». Відзначалось, що таке «збалансування інтересів» «за жодних умов не передбачає, що держава може іти на компроміс стосовно дотримання її міжнародних зобов'язань, включно із зобов'язаннями за Женевською конвенцією 1951 року про статус біженців ... і її Протоколом 1967 року, а також за Європейською конвенцією про захист прав людини 1950 року ... і її Протоколами».

У цій Резолюції Парламентська Асамблея закликала уряди держав-учасниць Ради Європи вжити наступних заходів (поміж іншими):

“...

8.4. стосовно заяв, поданих на кордоні:

8.4.1. забезпечити, згідно принципу недискримінації, щоб шукачі притулку були зареєстровані на кордоні і отримали можливість подати клопотання про статус біженця;

8.4.2. забезпечити, щоб шукачі притулку, як на кордоні, так і всередині країни, користувались тими ж принципами і гарантіями стосовно клопотання про статус біженця;

8.4.3. забезпечити ухвалення чітких і обов'язкових правил про ставлення до шукачів притулку на прикордонних пунктах, відповідно до міжнародних стандартів з прав людини і права стосовно біженців;

8.5. стосовно права на апеляцію з призупиняючою дією: забезпечити, щоб поважалось право на ефективний засіб, відповідно до статті 13 Європейської конвенції про захист прав людини, включаючи право на подання апеляції проти негативного рішення і право призупинити виконання заходів, доки національні органи не розглянуть їхню сумісність із Європейською конвенцією про захист прав людини;

...”

С. Комісар з прав людини

38. Комісар з прав людини видав рекомендацію стосовно прав іноземців, які бажають в'їхати до держав-учасниць Ради Європи і стосовно виконання наказів про вислання (CommDH(2001)19). Ця рекомендація, датована 19 вересня 2001 року, зокрема, наголошує:

“11. Важливо, аби право на судовий засіб, у розумінні статті 13 Конвенції, було не лише гарантоване законом, але й надавалось на практиці, коли особа стверджує, що відповідальні органи порушили або схоже, що порушили право, гарантоване Конвенцією. Право на ефективний засіб має бути гарантоване кожному, хто бажає оскаржити наказ про примусове повернення або вислання. Він повинен мати силу призупиняти виконання наказу про вислання, принаймні, коли стверджується суперечність зі статтями 2 і 3 Конвенції.”

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ В СУКУПНОСТІ ЗІ СТАТТЕЮ 3

39. Заявник, котрий стверджував, що у випадку повернення до Еритреї зіткнувся б із ризиком катувань або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження, скаржився на відсутність у національному праві засобу, який має призупиняючу дію щодо рішень, котрими іноземцям відмовлено у дозволі на в'їзд до країни, і наказу про вислання, незалежно від того, чи є вони шукачами притулку, і яким є ризик, стверджуваним чи реальним. Він спирався на статтю 13 Конвенції в сукупності зі статтею 3, котрі кажуть:

Стаття 13

“Кожен, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб правового захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинено особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.”

Стаття 3

“Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.”

A. Подання сторін

1. Заявник

40. Заявник повідомив, по-перше, що, відповідно до юриспруденції Суду, немає потреби встановлювати, чи дійсно було порушення прав і свобод, визнаних Конвенцією, аби скаржитись на порушення статті 13: право на ефективний засіб визнається за кожною особою, котра стверджує, що одне з таких прав чи свобод було порушене, за умови, що скарга є «вмотивованою» з точки зору Конвенції.

Він далі відзначав, що у його випадку, після застосування згаданого засобу і збігу обставин (відсутність інформації про його походження, відмова посольства Еритреї видати документ на повернення), поєднаних із тимчасовим заходом за клопотанням Суду, які унеможливили його заплановане вислання, французька влада надала йому статус біженця і видала дозвіл на проживання. Він зазначив, що виходячи з цього, Суд у рішенні про прийнятність зробив висновок,

що він втратив статус «потерпілого» згідно статті 3. Проте, з точки зору заявника, це жодним чином не применшує ні вмотивований характер скарги за статтею 3, ні того факту, що особи, які подають клопотання про притулок на кордоні, як і він, не мають доступного «ефективного засобу», у розумінні статті 13, аби уникнути вислання до країни, де їм загрожує ризик зазнати катувань або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання.

41. Заявник далі повідомив, що, за законом, лише якщо клопотання про притулок на кордоні є «вочевидь необґрунтованим», відповідній особі можна відмовити у дозволі на в'їзд і вислати її. За відсутності ефективного перегляду у судах, адміністративні органи, проте, неналежно застосовують це положення, що підтверджує його випадок. Він надав документ від французького міністерства внутрішніх справ «Клопотання про притулок на кордоні – 2004 рік, показники», котрий доводив, що у 2004 році 92.3% клопотання про притулок на кордоні були оголошені вочевидь необґрунтованими. (У 2003 році цей показник становив 96.2%; проте, на практиці, майже кожен другий заявник – 48%, або ж 1247 осіб – отримали у 2004 році дозвіл на в'їзд, тому, що такий особі було відмовлено у дозволі сідати на літак, або встановлений законом строк для утримання у зоні очікування закінчувався, а новий виліт не можна було передбачити, або не було куди вислати особу, або ж суддя, який розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, виніс позитивне для даної особи рішення.) Стосовно збільшення кількості позитивних рекомендацій, виданих OFPRA у 2005 році, на яке посилався Уряд (це збільшення слід розглядати у контексті, оскільки 88% клопотань були оголошені «вочевидь необґрунтованими»), то воно спричинене зміною способу обчислення пропорційності позитивних рішень, а також прибуттям того року до аеропорту Руассі великої кількості чеченських і кубинських дисидентів.

Примусове і систематичне повернення заявників протягом кількох годин після відхилення клопотання як «вочевидь необґрунтованого» є загальним правилом. Отже, середня тривалість перебування у зоні очікування становила 1,82 дня, а 89% клопотання про притулок на кордоні розглядались протягом чотирьох або менше днів. Заявник вважав, що «сама структура системи судового захисту для шукачів притулку на кордоні [була] неефективною і не гарантувала основоположні права».

42. Що ж до наслідків апеляції проти рішення, яким заборонено в'їзд, заявник повідомив, по-перше, що процедура термінового звернення до голови адміністративного суду (статті L. 521-1 і L. 521-2 Кодексу адміністративного судочинства), котрою він безуспішно скористався, є неефективною, оскільки не має призупиняючої дії, і керується дуже жорсткими умовами, котрі дуже суворо тлумачаться

(особа повинна довести існування грубого і вочевидь незаконного порушення фундаментальної свободи). В цьому французька система подібна до бельгійської, котру Суд у справі *Čonka проти Бельгії* (№ 51564/99, ECHR 2002-I) визнав порушенням вимог статті 13 з цієї ж причини. Заявник далі повідомив, що, всупереч твердженням Уряду, не існувало «послідовної» практики, відповідно до якої державні посадовці чекали з висланням особи протягом розгляду справи суддею з термінових заяв. Посилаючись на рішення у справі *Čonka* (цитоване вище, § 83), заявник додав, що, у кожному випадку, така практика, залежна від доброї волі однієї сторони, і котра у будь-який момент може припинитись, «не може замінити основоположні процесуальні гарантії, котрі надає засіб із призупиняючою дією».

Окрім того, чергові судді адміністративного суду Сержі-Понтуаз (найчастіше йдеться саме про них, бо клопотання про притулок, котрі подаються на кордоні, походять майже виключно з аеропорту Руассі) більш чи менш систематично застосовують «фільтруючу» процедуру, аби відхилити клопотання як «вочевидь необґрунтовані»; це ж продемонструвала відповідь на термінову заяву самого заявника. У таких справах суддя постановляв рішення без відкритого і змагального слухання і за відсутності зацікавленої особи, спираючись виключно на надані нею документи (які зазвичай не перекладались) і на несприятливе стереотипне рішення адміністративних органів.

Дійсно, у 2004 році суддя, який розглядає термінові заяви в адміністративному суді Сержі-Понтуаз, виніс позитивні рішення у 17 з 39 поданих йому справ (43.6%). Проте, досить подивитись на ці цифри у контексті 2548 клопотань про притулок, зареєстрованих у зоні очікування того року, аби зрозуміти, що вони відображають не стільки ефективність процедури, скільки відмову у правах шукачів притулку у зоні очікування. Дійсно, цих осіб часто висилали навіть до того, як суддя повідомляв їх про слухання справи.

Окрім того, нереально уявляти, що іноземець, якого утримують у зоні очікування до вислання на підставі рішення, яке набуло чинності і може бути виконане у будь-який момент, який не завжди говорить французькою мовою і не має доступу до юридичної допомоги, має змогу підготувати до адміністративного суду таку заяву, надіслати її в чотирьох копіях рекомендованим листом або віднести до канцелярії і організувати таку технічно складну процедуру. З цієї точки зору заявник був винятком, оскільки отримав безкоштовну допомогу громадської організації і адвоката. Навіть припускаючи, що такий засіб в принципі можна вважати ефективним, у розумінні статті 13, у даній справі його не можна вважати ефективним, оскільки заяву заявника відхилили негайно шаблонним рішенням, без ретельного розгляду, вивчення, слухання, змагального процесу або надання чи перевірки доказів.

Єдиною можливою апеляцією проти рішення судді, який розглядає термінові заяви, була апеляція з питань права до *Conseil d'Etat*, котра не має призупиняючої дії. Така апеляція може ґрунтуватись лише на формальних або суто юридичних підставах (тобто, оцінка фактів, зроблена судом першої інстанції, не може піддаватись сумніву), і потребувала обов'язкової участі адвоката-спеціаліста. Для шукача притулку практично неможливо отримати безкоштовну правову допомогу, оскільки для цього треба бути фактично і юридично резидентом Франції і заповнити формуляр заяви французькою мовою разом із документами, які підтверджують рівень доходу, а потім чекати рішення протягом кількох місяців. У цьому, знову ж таки, заявник був винятком, оскільки йому безкоштовно допомагав спеціальний юрист, завдяки втручання його представника у першій інстанції і ANAFÉ. У кожному випадку, у даній справі *Conseil d'Etat* постановив рішення лише 11 серпня 2005 року, тобто, більш ніж через місяць після подання апеляції, і, до того ж, постановив, що немає необхідності виносити рішення.

43. Це саме трапилося б, якби заявник звернувся до адміністративних судів для судового перегляду рішення, яким відмовлялось йому у в'їзді та ухвалювалось вислання. Потрібно було б кілька років, аби отримати рішення за такою заявою, і, найімовірніше, суд встановив би, на основі існуючої юриспруденції, що вже немає необхідності постановляти рішення, оскільки заявнику, зрештою, надали дозвіл на в'їзд до країни, завдяки тимчасовому заходу, на який Суд вказав Уряду відповідно до правила 39.

44. Заявник підтвердив своє переконання, що його врятував лише випадок, зокрема, відмова посла Еритреї, котрій представники французької влади розповіли про обставини стосовно клопотання притулку, роблячи його таким чином ще уразливішим для переслідування у випадку повернення до Еритреї, видати документ на повернення і, найголовніше, застосування правила 39.

2. Уряд

45. Головним аргументом Уряду було те, що стаття 13 Конвенції, в сукупності зі статтею 3, не застосовується до даної справи. По-перше, починаючи з 7 листопада 2005 року (коли він отримав статус біженця), заявнику вже не загрожував ризик депортації, тобто, його скарга за статтею 3 вже не була «вмотивованою», і стаття 13 вже не могла застосовуватись в сукупності з цією статтею. По-друге, Уряд стверджував, що заявник втратив статус потерпілого, оскільки стаття 13 не може відокремлюватись від статті, до якої вона застосовується. Оскільки він більше не міг стверджувати, що є потерпілим від порушення статті 3, він вже не може стверджувати, що є потерпілим від порушення статті 13 в сукупності з цією статтею.

46. Натомість, Уряд повідомив, що ця скарга є необґрунтованою.

47. Він повідомив, що процедура «термінової заяви про відстрочення виконання» (стаття L. 521-1 Кодексу адміністративного судочинства) і процедура «термінової заяви про отримання наказу про захист основоположної свободи» (стаття L. 521-2 того ж кодексу) уможливлювали отримання відстрочки виконання заходу, котрий може спричинити порушення статті 3 Конвенції. Спираючись, зокрема, на рішення у справі *Soering проти Сполученого Королівства* (7 липня 1989 року, § 123, Series A № 161) і *Vilvarajah та інші проти Сполученого Королівства* (30 жовтня 1991 року, § 125, Series A № 215), Уряд додав, що необхідний засіб не повинен був мати автоматичну призупиняючу дію: достатньо, аби він мав призупиняючу дію «на практиці». Так було із терміновою заявою до адміністративних судів, оскільки, на практиці, влада не розпочинала депортацію, доки суддя, який розглядає термінові справи, не постановив рішення.

Уряд повідомив, що заявник скористався цим засобом стосовно рішення, яким йому було відмовлено у дозволі на в'їзд, і що за заявою від 7 липня 2005 року суддя, який розглядає термінові справи, постановив рішення наступного дня. Уряд вважав, що у справі заявника було слухання, котре надало гарантії надійності і незалежності, котрих вимагає юриспруденція Суду, оскільки суддя, який розглядає термінові справи, ґрунтував своє рішення на об'єктивних доказах, оцінених ним на вільний розсуд.

48. Уряд далі зазначив, що частка позитивних рекомендацій, виданих OFPRA щодо клопотань, поданих на прикордонних пунктах, у 2005 році становила 22.2%, тобто, майже втричі більше, ніж частка прийнятності за процедурою подання заяв про притулок за той рік (8.2%). На думку Уряду, ця різниця засвідчує, що заявники на кордоні користувались презумпцією невинності. Йому не відомо про жоден випадок, у якому вислання заявника спричинило б поведження з нею чи з ним всупереч статті 3 Конвенції або статті 33 Женевської конвенції.

У відповідь на зауваження ANAFÉ (див. нижче), Уряд додав, зокрема, що процедура перевірки клопотань про притулок, поданих на кордоні, була значно змінена законом № 2003-1176 від 10 грудня 2003 року; 9.3% прийнятності клопотань про притулок, поданих на прикордонних пунктах у 2004 році, слід, таким чином, розглядати з огляду на 22.2% у 2005 році, як цитувалось вище. Щодо тривалості розгляду клопотань про притулок, поданих на кордоні, то вона пояснюється встановленими законом строками утримання осіб у зонах очікування. Уряд далі наголосив, що ANAFÉ між 1999 і 2005 роками встановила лише шість випадків, коли негативна рекомендація, видана на кордоні, потім була переглянута, і особа отримувала статус біженця. На думку Уряду, важко провести паралель між процедурами

клопотання про притулок на кордоні і на французькій території, оскільки ухвалені рішення стосуються різних справ. Він не має точних статистичних даних щодо цього. Але зазначив, що у 2005 році OFPRA видала 2278 рекомендації у рамках процедури клопотання про притулок на кордоні.

В. Зауваження третьої сторони ANAFÉ

49. Зауваження ANAFÉ – громадської організації, метою якої є надання правової і гуманітарної допомоги іноземцям, які мають проблеми на французьких прикордонних пунктах – стосувались становища осіб, які просять про притулок на кордоні. Організація спочатку зазначила, що їй відомо про кілька випадків (шістнадцять у 2006 році), у яких іноземці зіткнулись із серйозними труднощами у реєструванні їхніх прохань про дозвіл в'їхати до Франції з метою клопотання про притулок. Дехто повинен був чекати кілька днів у «міжнародній зоні», не маючи їжі і сплячи на стільцях, доки аеропортова і прикордонна поліція погоджувалась розглянути прохання і пропускала до «зони очікування».

ANAFÉ повідомляла також про проблеми зі спілкуванням, з котрими стикались на кордоні шукачі притулку під час прохання про в'їзд, через надання неякісного і неналежного перекладу.

Організація прокоментувала також показники клопотань про притулок на кордоні, опубліковані OFPRA. Кількість клопотань про притулок на кордоні впала на 57% у 2004 і на 9.4% у 2005 році; 7.7% заявникам надали дозвіл в'їхати до Франції у 2004 і 22.2% у 2005 році. З точки зору ANAFÉ, таке зменшення шукачів притулку на кордоні є наслідком вжиття Урядом заходів, спрямованих на запобігання приїзду іноземців до Франції (що порушує Женевську конвенцію, коли такі особи є біженцями). Як приклад таких заходів організація навела збільшення застосування аеропортових транзитних віз (котрі відтепер необхідні для громадян приблизно тридцяти країн), суворі санкції для перевізників і перевірки під час виходу з літака (були неодноразові випадки відмови у в'їзді внаслідок таких перевірок, перш ніж особи мали нагоду зареєструвати клопотання про притулок).

ANAFÉ додала, що у 2005 році, відповідно до інформації, наданої міністерством внутрішніх справ, 89% клопотань про притулок, поданих на кордоні, розглядались протягом чотирьох днів від моменту подання. Розслідування складалось із співбесіди і складання рекомендації представником OFPRA, після якого ухвалювалось рішення міністерства внутрішніх справ (котре зазвичай співпадало з рекомендаціями). ANAFÉ наголосила, що шукачі притулку часто не мають жодних документів для підтвердження своїх заяв, і що швидкість, з якою розглядаються заяви, створювала для них труднощі

з отриманням необхідних паперів. Організація, зокрема, скаржилась на той факт, що адміністративні органи, визначаючи, чи є клопотання «вочевидь необґрунтованим», вивчали його суть у подробицях, тоді як вони мали лише поверхово перевірити, чи наведені прохачем притулку підстави доводять, що він чи вона потребує захисту, аби встановити, чи не бажає особа в'їхати до Франції з інших причин (робота, об'єднання родини тощо) без дотримання візової процедури. Вчиняючи так, влада позбавляла прохачів притулку гарантій, забезпечених процедурою клопотання про притулок після надання дозволу на в'їзд до країни. (Мається на увазі рішення OFPRA, котра має можливості провести необхідне вивчення і розслідування, ухвалене після ґрунтовної перевірки заяви, і на яке можна подати апеляцію з призупиняючою дією.) Були непоодинокі випадки, коли прохачі притулку, чиє клопотання на кордоні було визнане «вочевидь необґрунтованим», отримували в'їзд до країни у інший спосіб і, відповідно, отримували статус біженця. На підтвердження цього висновку ANAFÉ навела приклади шістьох осіб, котрі опинились у такій ситуації у 2004 або 2005 роках (дехто з них тим часом зазнав кримінальних санкцій, за відмову виконати наказ про вислання). Вона навела також заяву від 19 квітня 2006 року генерального секретаря Сімад/Сімаде, всесвітньої громадської організації взаємодопомоги, котра працює в пунктах адміністративного затримання.

50. Окрім того, ANAFÉ надала звіт, який опублікувала 25 листопада 2003 року, стосовно процедури в'їзду до країни для шукачів притулку «Російська рулетка притулку на кордоні – зони очікування: хто порушує процедуру?» (*La roulette russe de l'asile à la frontière – zone d'attente: qui détourne la procédure ?*), у якій висловила «стурбованість» стосовно процедури клопотання про притулок на кордоні. Зокрема, вона наголосила, що «немає апеляції» проти негативного рішення адміністративних органів, оскільки, за відсутності засобу із призупиняючою дією, заявника може бути відіслано до країни, звідки він приїхав, на підставі лише такої відмови. Відповідно до ANAFÉ:

“... Таке фільтрування, котре здійснюється на кордоні щороку стосовно тисяч людей, без жодного ефективного перегляду адміністративними судами, завжди надавало пріоритет контролю потоку мігрантів, а не захисту біженців. Але вже більше ніж рік тому цей адміністративний механізм дав збій, і сотні прохачів притулку було вислано, іноді чартерними рейсами, організованими міністерством внутрішніх справ, хоча вони мали серйозні причини боятись переслідування з боку влади у країні походження або, у деяких випадках, навіть у країні, в котрій вони перебували транзитом протягом певного проміжку часу. Інших не було вислано з країни, а засуджено до позбавлення волі лише за відмову виконати рішення, законність і правомірність якого є, щонайменше, спірною. Протягом п'ятнадцяти років ANAFÉ ... намагається допомогти таким особам, які чіпляються за уламки права на притулок. Вона спостерігає

дрейфування до все суворішої адміністративної практики, котра зводить нанівець конституційне право клопотання про притулок ...”

У своєму звіті ANAFÉ прослідковує значне падіння відсотка шукачів притулку, яким надано дозвіл в'їхати до країни (він упав з 60% у 1995 році до 20% у 2001 і 2002 роках, 18.8% у листопаді 2002 року і 3.4% у березні 2003 року), котре вона пояснює навмисною державною політикою. Аналізуючи ряд рішень про відмову в'їхати до країни протягом 2003 року, вона робить висновок, що це є наслідком «небезпечного зловживання» адміністративними органами поняттям «вочевидь необґрунтоване», у розумінні статті L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок. Причини, наведені адміністративними органами, «виходили значно далі за перевірку виключно того, чи клопотання «вочевидь необґрунтоване» і містили аргументи все неприйнятнішого характеру, спрямовані на виправдання клопотання про притулок». Відповідно до ANAFÉ, на основі юриспруденції зрозуміло, «що така перевірка має обмежуватись поверховою оцінкою, спрямованою виключно на відсіювання клопотань, котрі вочевидь не підпадають під дію права на притулок, а завдання оцінки і перевірки клопотань має бути залишене за OFPRA» (стосовно цього вона спиралась на рішення Конституційної Ради DC 92 307 від 25 лютого 1992 року і рішення *Conseil d'Etat*, ухвалене у якості судового органу, від 18 грудня 1996 року у справі *Rogers (Revue française de droit administratif, 1997-2, стор. 281)*, а також на рішення Паризького адміністративного суду від 5 травня 2005 року у справі *Avila Martinez проти Міністерства внутрішніх справ*). З точки зору ANAFÉ, «те, що відбувається на практиці, стоїть дуже далеко від теорії і юриспруденції».

51. ANAFÉ зазначила, що 5 березня 2004 року вона підписала угоду з Міністерством внутрішніх справ (котра згодом була оновлена), котра дозволяла протягом шестимісячного випробувального строку надавати регулярну допомогу іноземцям, яким відмовлено у дозволі в'їхати до країни, і які утримуються у зоні очікування аеропорту Руассі. Вона надала документ під назвою «Кордон і право: зона очікування Руассі за спостереженнями ANAFÉ» (*La frontière et le droit: la zone d'attente de Roissy sous le regard de l'ANAFÉ*), у котрому детально розповідається про її практичний досвід. Окрім перелічених труднощів, документ критикував «політику, котра, схоже, цілковито керується міркуваннями безпеки і прикордонного контролю на шкоду правам людини, зокрема, праву на притулок, а також праву не зазнавати нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження, як і специфічним правам неповнолітніх», а також «практику майже систематичної відмови у дозволі в'їхати до країни з метою пошуку притулку, що порушує Женевську конвенцію». Відповідно до ANAFÉ, «процедура клопотання про притулок на кордоні все з більшою

ймовірністю може закінчитись відмовою і є байдужою до інтересів особи, яка шукає захисту».

52. Зрештою, ANAFÉ надала висновки і рекомендації Комітету ООН проти катувань від 3 квітня 2006 року стосовно Франції, ухвалений 24 листопада 2005 року (документ CAT/C/FRA/CO/3). У розділі «Питання, що викликають стурбованість, і рекомендації» і в його пункті «Заборона примусового вислання», комітет висловлює «стурбованість поверховістю так званої пріоритетної процедури розгляду клопотань, поданих у центрах адміністративного утримання або на кордонах, котра не дозволяє оцінити ризик, про який ідеться у статті 3 Конвенції [проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження й покарання] ... » (Відповідно до статті 3, «жодна держава-сторона не повинна висилати, повертати чи видавати будь-яку особу іншій державі, якщо є серйозні підстави вважати, що їй там може загрожувати застосування катувань...»).) Пункт 7 звіту звучить так:

“7. Відзначаючи, що, після набуття чинності законом від 30 червня 2000 року, рішення про примусове повернення особи (відмова у в'їзді) може бути призупинене тимчасовим наказом або приписом, Комітет стурбований тим, що ця процедура не має призупиняючої дії, оскільки «рішення про відмову у в'їзді може бути виконане адміністрацією *ex officio*» після подання апеляції, але до того, як суддя ухвалив рішення про призупинення наказу про вислання (ст. 3).

Комітет повторює свою рекомендацію (A/53/44, параграф 145), що рішення про примусове повернення особи (відмова у в'їзді), на основі котрої ухвалюється наказ про вислання, повинен передбачати апеляцію з призупиняючою дією, котра розпочинається від моменту подання апеляції. Комітет також рекомендує державі-учасниці вжити необхідних заходів, котрі забезпечать, аби особи, проти яких видано накази про вислання, мали доступ до всіх існуючих засобів, включно з повідомленням про їхні справи Комітету проти катувань, відповідно до статті 22 Конвенції.”

ANAFÉ додала, що Національний дорадчий комітет з прав людини ухвалив рекомендацію, у якій зазначив, що «будь-яке рішення про відмову у в'їзді, котре передбачає повернення шукача притулку, повинне передбачати апеляцію з призупиняючою дією, котру протягом розумного часу можна було б подати до адміністративних судів».

С. Оцінка Суду

53. По-перше, Суд відзначає загальні принципи його юриспруденції.

Стаття 13 Конвенції гарантує доступність на національному рівні засобу для реалізації суті прав і свобод, закріплених Конвенцією, у будь-якій формі, у якій вони можуть бути захищені національним правопорядком. Отже, наслідком статті 13 є вимога надання

внутрішньо правового засобу для розгляду суті «скарги зі спірного питання», відповідно до Конвенції, і надати необхідну допомогу. Обсяг зобов'язань держав-учасниць за статтею 13 залежить від характеру скарги заявника; проте, засіб, про необхідність якого каже стаття 13, має бути «ефективним» як на практиці, так і у законі. «Ефективність» «засобу», у розумінні статті 13, не залежить від впевненості позитивного результату для заявника. Так само і «державний орган», про який ідеться у цьому положенні, не обов'язково має бути судовим; але якщо він не є таким, то його повноваження і гарантії, які він надає, повинні бути належними для визначення ефективності засобу, який він надає. Також, навіть якщо єдиний існуючий засіб сам по собі цілковито не відповідає вимогам статті 13, сукупність засобів, встановлених національним правом, може їм відповідати (див., поміж багатьма іншими, *Čonka*, цитоване вище, § 75).

54. Далі, Суд зазначає, що, відповідно до національного права, рішення про відмову у дозволі на в'їзд до країни, як у випадку заявника, є перешкодою для подання клопотання про притулок; окрім того, таке рішення є остаточним, тобто, відповідну особу може бути негайно вислано до країни, звідки, як він чи вона стверджує, втік чи втекла. Проте, у даній справі, завдяки застосуванню правила 39, заявнику зрештою надали дозвіл на в'їзд до Франції. Завдяки цьому, він зміг подати клопотання про притулок до OFPRA, котре 7 листопада 2005 року надало йому статус біженця. Оскільки, відповідно до статті 33 Женевської конвенції від 28 липня 1951 року про статус біженців, заявника вже не можна було депортувати до країни походження, Суд у своєму рішенні про прийнятність від 10 жовтня 2006 року (§ 36) ухвалив, що він втратив статус потерпілого від стверджуваного порушення статті 3. На основі цього висновку стосовно скарги за статтею 3, Суд вирішив, що «питання [постає у даній справі] стосовно застосування статті 13 у сукупності з цією статтею». Він долучив це питання до розгляду за суттю (див. рішення про прийнятність, § 49).

55. Щодо цього останнього питання Уряд повідомив, що, оскільки починаючи з 7 листопада 2005 року (дата надання йому статусу біженця) заявнику більше не загрожувала депортація і, отже, скарга за статтею 3 вже не була «вмотивованою», то вже не можна посилатись і на статтю 13 у сукупності з цією статтею.

Суд не поділяє цю думку. Він зазначає, що у рішенні про прийнятність (§ 49) встановив, що аргумент заявника про ризик жорстокого поводження у Еритреї був достатньо вірогідним, аби Суд вирішив, що він порушує проблему по суті за статтею 3. Відповідно, скарга за статтею 3 є «вмотивованою» і заявник, в принципі, може посилатись на це положення в сукупності зі статтею 13 (окрім справи *Rotaru проти Румунії* ([ВП], № 28341/95, § 67, ECHR 2000-V),

цитованої у рішенні про прийнятність, і справи *Čonka*, цитованої вище, §§ 75-76, див., наприклад, *Shamayev та інші проти Грузії і Росії*, № 36378/02, §§ 444-45, ECHR 2005-III). Окрім того, зовсім не ставлячи під сумнів вмотивований характер цієї скарги, факт надання OFPRA заявникові статусу біженця тільки підтверджує це, як і меморандум заступника голови відділу з правових і міжнародних питань OFPRA, у котрому зазначається, що «таким чином, бюро взяло до уваги, поміж іншими обставинами, нелюдські умови ув'язнення, котрих [заявник] вже зазнав у країні свого походження, і вирішує, що виселення його до Еритреї створить для нього ризик переслідування у розумінні Женевської конвенції» (див. вище параграф 20).

56. Для Суду не є переконливим аргумент Уряду, що оскільки стаття 13 нерозривно поєднана зі статтями Конвенції, з якими розглядається в сукупності, то заявник вже не може стверджувати, що є потерпілим від порушення статті 13 в сукупності зі статтею 3, тому що він вже не є потерпілим від стверджуваного порушення останньої статті.

По-перше, це стверджуване порушення (пов'язане з недоліками процедури, доступної особам, котрі, прибувши на кордон, стверджують, що їм загрожує ризик поведження, забороненого статтею 3 і просять про дозвіл на в'їзд до країни, аби подати клопотання про притулок) вже трапилось на момент, коли загроза вислання заявника до Еритреї була усунена (про важливість цього факту див., *mutatis mutandis*, *Association SOS Attentats i de Boëry проти Франції* (dec.) [ВП], № 76642/01, § 34, ECHR 2006-XIV). Заявник отримав статус біженця 7 листопада 2005 року, тобто, через деякий час після останнього рішення національних судів за апеляцією, про неефективність якої він скаржився у Суді (*Conseil d'Etat* 11 серпня 2005 року вирішив, що немає потреби виносити рішення за апеляцією проти наказу судді, який розглядає термінові заяви, від 8 липня 2005 року (див. вище параграф 19)).

По-друге, як Суд відзначив у своєму рішенні про прийнятність цієї заяви (§ 36), сприятливі для заявника рішення чи захід, в принципі, не достатні для позбавлення його статусу потерпілого, якщо національні органи не визнали, однозначно або за суттю, порушення Конвенції, а потім не надали відшкодування за нього. У даній справі цілком очевидно, що ці умови не були виконані стосовно скарги за статтями 13 і 3 в сукупності. Натомість, заявника не вислали до Еритреї, і він зміг в'їхати до Франції і подати клопотання про притулок завдяки тому, що посольство Еритреї не видало йому документ на повернення, а також завдяки застосуванню Судом правила 39. Окрім того, Суд щодо цього зазначає, що адміністративний дозвіл в'їхати до Франції і перепустка, видані 20 липня 2005 року, як і рішення *Conseil d'Etat* від 11 серпня 2005 року, однозначно посилялись на правило 39 і

тимчасовий захід, вжитий відповідно до цього положення (див. вище параграфи 17 і 19).

57. Отже, Суд переходить до розгляду суті цієї скарги.

58. Відповідно до юриспруденції суду, скарга заявника про те, що його чи її вислання до третьої країни суперечитиме статті 3 Конвенції, «обов'язково має бути ретельно перевірена “національним органом”» (див. *Shatauev та інші*, цитоване вище, § 448; див. також *Jabari проти Туреччини*, № 40035/98, § 39, ECHR 2000-VIII). На основі цього принципу Суд встановив, що поняття «ефективного засобу», відповідно до статті 13 в сукупності зі статтею 3, вимагає «незалежної і ретельної перевірки» скарги особи, котра перебуває в такій ситуації, коли «існує вагома підстава боятись реального ризику поводження всупереч статті 3», а також «можливості призупинення виконання оспорюваного заходу» (див. цитовані вище рішення, § 460 і § 50 відповідно).

А саме, у рішенні у справі *Їонка* (цитоване вище, §§ 79 і далі), Суд встановив стосовно статті 13 в сукупності зі статтею 4 Протоколу № 4 (заборона колективного вислання іноземців), що засіб не відповідає вимогам першої з цих статей, якщо не має призупиняючої дії. Зокрема, він встановив (§ 79):

“Суд вважає, що поняття ефективного засобу, відповідно до статті 13, вимагає, щоб цей засіб міг запобігти виконанню заходів, які суперечать Конвенції, і наслідки яких потенційно незворотні (див., *mutatis mutandis*, *Jabari*, цитоване вище, § 50). Відповідно, виконання таких заходів до того, як національні органи перевірять, чи є вони відповідними до Конвенції, суперечитиме статті 13, хоча держави-учасниці мають певні повноваження стосовно способу, у який вони забезпечують дотримання зобов'язань за цим положенням (див. *Chahal [проти Сполученого Королівства]*, 15 листопада 1996 р., § 145[, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V]).”

З огляду на важливість, яку Суд надає статті 3 Конвенції, а також на незворотній характер шкоди, котра може бути завдана, якщо ризик катувань чи жорстокого поводження справдиться, цей висновок, вочевидь, застосовуватиметься до справи, у якій держава-учасниця вирішить вислати іноземця до країни, де існують серйозні підстави для переконання, що він чи вона зіткнуться з таким ризиком.

Суд далі зазначає, що необхідність для осіб, котрі стикаються з таким ризиком, мати доступ до засобу з призупиняючою дією, стосовно заходів із вислання, була відзначена Комітетом міністрів і Парламентською Асамблеєю Ради Європи, а також Комісаром з прав людини (див. вище параграфи 36-38). Такий же підхід застосували Комітет ООН проти катувань (див. вище параграф 52) і кілька громадських організацій, включаючи третю сторону, яка вступила в цю справу. Окрім того, за словами останньої, французький Національний дорадчий комітет з прав людини ухвалив рекомендацію, у якій зазначив, що «будь-яке рішення про відмову у в'їзді, котре

передбачає повернення шукача притулку, повинне передбачати апеляцію із призупиняючою дією, котру протягом розумного часу можна було б подати до адміністративних судів» (див. вище параграф 52).

59. Стосовно саме прохачів притулку, котрі стверджують, що зіткнулись з ризиком такого характеру, французьке законодавство встановлює процедуру, котра, безсумнівно, має такі ознаки, оскільки заснована на змагальному розгляді у OFPRA (державному органі) клопотання про притулок і, за апеляцією, Апеляційною радою у справах біженців (судовий орган), і забороняє вислання шукача притулку протягом розгляду. Заявник повністю скористався цією процедурою, отримавши дозвіл на в'їзд до Франції після застосування правила 39 Регламенту Суду.

Проте, дана справа висвітлює також і пов'язану з цим особливу проблему стосовно справ, як у даного заявника, у яких особа повідомляє про себе державі на прикордонному пункті, наприклад, у аеропорту.

60. Аби подати до OFPRA клопотання про притулок, іноземці мають перебувати на французькій території. Відповідно, прибувши на кордон, вони не можуть подати клопотання, якщо їм спочатку не нададуть дозвіл на в'їзд до Франції. Якщо у них немає необхідних для цього документів, вони повинні заяву про дозвіл на в'їзд як шукачі притулку; їх утримують в «зоні очікування» протягом часу, необхідного адміністративним органам для перевірки того, чи буде їхнє заплановане клопотання про притулок «вочевидь необґрунтованим». Якщо адміністративні органи вважають клопотання «вочевидь необґрунтованим», то відмовляють у дозволі на в'їзд, і відповідній особі автоматично загрожує вислання без надання нагоди подати до OFPRA клопотання про притулок.

61. Заявник і представник третьої сторони наголосили, по-перше, що оцінка того, чи є клопотання «вочевидь необґрунтованим», робиться на основі короткого розгляду ситуації шукача притулку (що видно з даної справи). Адміністративні органи мають лише щонайбільше двадцять днів як для вирішення того, чи є клопотання «вочевидь необґрунтованим», так і для вислання особи, якщо буде зроблено цей висновок; через це такі особи мають мало часу для збирання доказів на підтримку свого клопотання. (Представник третьої сторони наголосив, зокрема, що у 2005 році 89% клопотань розглядались протягом менш ніж чотирьох днів, включно з остаточним рішенням міністерства.) Окрім того, влада занадто широко застосовує цей підхід, виходячи поза поверхову оцінку, метою якої є виключно відсіювання клопотань, котрі вочевидь не підпадають під дію права на притулок.

Стосовно останнього Уряд зазначив, що критерії, застосовані адміністративними органами для оцінки того, чи є клопотання «вочевидь необґрунтованим», ґрунтуються на детальних критеріях, котрі впливають із резолюції, ухваленої в Лондоні 30 листопада і 1 грудня 1992 року відповідальними за міграцію міністрами країн Європейської Спільноти (котрі, проте, *Conseil d'Etat* у рішенні, ухваленому пленарною сесією 18 грудня 1996 року, визнав такими, що не мають правового наслідку). Ці критерії наступні: «підстави для клопотання не пов'язані з отриманням притулку (економічні підстави, суто особисті переконання тощо); клопотання засноване на умисному обмані (заявник дає завідомо неправдиві повідомлення щодо громадянства, повідомляє неправдиву інформацію тощо); повідомлення заявника є цілком безпідставними, не містять особистої інформації або не надають необхідних подробиць; заявник каже про загальну ситуацію нестабільності чи небезпеки, не надаючи доказів стосовно особистої ситуації; його повідомлення цілком непослідовні або невірогідні, або містять значні протиріччя, позбавляючи розповідь будь-якої вірогідності».

У випадку заявника, адміністративні органи мали оцінити вагомість аргументів стосовно страху бути переслідуваним на основі досє, складеного у «зоні очікування».

62. Представник третьої сторони скаржився на адміністративну практику, котру він вважає такою, що суперечить національній юриспруденції, і котра фактично підмінює процедуру клопотання про притулок на оцінку адміністративних органів, особливо коли йдеться про оцінку ризику, котрий може трапитись у випадку повернення до своєї країни. Представник наголосив, що за відсутності будь-якої апеляції за суттю, яка мала б призупиняючу дію, у такий спосіб було вислано велику кількість іноземців до країн, де для них існував реальний ризик переслідування.

63. Спосіб, у який діє ця процедура (відома як «процедура клопотання про притулок на кордоні»), в принципі, не є джерелом проблем щодо Конвенції у випадках, коли особа, яка шукає притулку, не стверджує про загрозу ризику у країні походження, котрий підпадає під дію статті 2 або статті 3 Конвенції. Не повинно бути проблем і тоді, коли особи, котрі подають вмотивовану скаргу про те, що їм загрожує такий ризик, мають можливість отримати перегляд адміністративного рішення стосовно «вочевидь необґрунтованого» характеру клопотання, якщо задоволено наведені вище вимоги.

64. У зв'язку з цим Суд зазначає, що такі особи можуть звертатись до адміністративних судів для призупинення рішення міністерства про відмову у дозволі на в'їзд. Така заява, хоча, безсумнівно, надає можливість провести «незалежний і ретельний» розгляд рішення, не має призупиняючої дії і не обмежена жодними строками.

65. Із набуттям чинності законом № 2000-597 від 30 червня 2000 року, відповідні особи мають також можливість подати до адміністративних судів «термінову заяву про відстрочення виконання» (стаття L. 521-1 Кодексу адміністративного судочинства) або «термінову заяву про наказ захистити інтереси заявника» (також відомий як «термінова заява про захист основоположної свободи») (стаття L. 521-2 того ж кодексу). Остання процедура, якою заявник безуспішно скористався, дозволяє судді, у випадку термінової справи, видати наказ «про вжиття будь-яких заходів, необхідних для захисту основоположної свободи», котра була «порушена у грубий і вочевидь незаконний спосіб» адміністративними органами. Вона виглядає особливо пристосованою до випадків таких, як той, що зараз розглядається, оскільки *Conseil d'Etat* постановив, що право на притулок є основоположною свободою, похідним від якої є право просити про статус біженця. Це передбачає, що іноземці, які просять про такий статус, мають, як правило, отримати дозвіл залишатись в країні, доки не буде ухвалене рішення за їхнім клопотанням. Коли подається термінова заява стосовно відмови у дозволі на в'їзд до країни, виданої шукачеві притулку на кордоні на тій підставі, що клопотання про притулок є «вочевидь необґрунтованим», суддя уповноважений перевірити цю підставу і може, *inter alia*, наказати відповідному органу видати дозвіл на в'їзд (див. наказ *Conseil d'Etat* від 25 березня 2003 року). Суддя, який розглядає термінові заяви, виносить рішення протягом сорока восьми годин і, як правило, після змагального судового розгляду, включаючи відкрите слухання, на яке запрошуються сторони. Це дозволяє, зокрема, відповідній особі представити свою справу безпосередньо судді. Апеляція подається до *Conseil d'Etat*, котрий виносить рішення протягом сорока восьми годин.

Особа, чиє клопотання про притулок на кордоні було відхилене, має, відповідно, доступ до процедури, котра, на перший погляд, надає тривкі гарантії.

Проте, Суд зазначає, що заява до судді, який розглядає термінові заяви, не має автоматичної призупиняючої дії, тобто, відповідну особу може бути цілком законно вислано до того, як суддя ухвалить рішення. Такий стан речей зазнавав критики, зокрема, з боку Комітету ООН проти катувань (див. вище параграф 52).

66. Стосовно цього, як зазначалось вище, і посилаючись, зокрема, на рішення у справах *Soering* і *Vilvarajah та інші* (цитовані вище), Уряд додав, поміж інших аргументів, що необхідний засіб не повинен був мати автоматичну призупиняючу дію: достатньо, аби він мав призупиняючу дію «на практиці». Так є, як він стверджує, із заявами до судді, який розглядає термінові заяви, оскільки влада не розпочинає депортацію, доки суддя не постановив рішення. Заявник стверджував,

зокрема, що в цьому випадку не існує «послідовної» практики, і цей висновок підтвердила ANAFÉ. Він додав, посилаючись на рішення у справі *Čonka* (цитоване вище), що, в будь-якому випадку, така практика, залежна від доброї волі однієї сторони, і котра у будь-який момент може припинитись, «не може замінити основоположні процесуальні гарантії, котрі надає засіб з призупиняючою дією».

Суд погоджується із заявником щодо висновків, які в даному випадку можна зробити із рішення у справі *Čonka*, у якому Суд перевіряв, поміж іншим, сумісність «особливо термінової процедури» у бельгійському *Conseil d'Etat* зі статтею 13 Конвенції в сукупності зі статтею 4 Протоколу № 4. Згадана процедура подібна до процедури термінових заяв у французьких адміністративних судах, котра тут розглядається. У своєму рішенні, зазначивши, що заяви за «особливо терміновою процедурою» не мають автоматичної призупиняючої дії, Суд відхилив аргумент бельгійського Уряду, що такий захід все ж відповідає вимогам цитованих вище статей, оскільки на практиці має призупиняючу дію. Стосовно цього Суд наголошує, зокрема, що «вимоги статті 13, як й інших положень Конвенції, набирають вигляду гарантії, а не просто висловлення наміру або практичної домовленості. Це є одним із наслідків верховенства права, одним із наріжних принципів демократичного суспільства, котрий є невід'ємною частиною усіх статей Конвенції» (§ 83). Далі він встановив порушення на тій підставі, що «... [заявник] не мав гарантії, що *Conseil d'Etat* і державні органи у кожній справі дотримуватимуться такої практики, що *Conseil d'Etat* постановить рішення чи навіть заслухає справу до того, як його вишлють, або що державні органи нададуть мінімальний розумний пільговий термін» (там само).

З огляду на важливість, якої надає Суд статті 3 Конвенції, а також на незворотній характер шкоди, котрої може бути завдано, якщо ризик катувань або жорстокого поводження справдиться, такий висновок, вочевидь, застосовується також до справ, у яких держава-учасниця вирішує вислати іноземця до країни, де існують обґрунтовані підстави для переконання, що він чи вона зіткнуться з таким ризиком: стаття 13 вимагає, аби така особа мала доступ до засобу з автоматичною призупиняючою дією.

67. Отже, Суд у даній справі робить висновок, що, оскільки заявник не мав у «зоні очікування» доступу до засобу з автоматичною призупиняючою дією, він не мав «ефективного засобу» щодо його скарги за статтею 3 Конвенції. Отже, було порушення статті 13 Конвенції в сукупності зі статтею 3.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 5 § 1 (f) КОНВЕНЦІЇ

68. Заявник скаржився, що його незаконно позбавили свободи, всупереч національному праву. Він спирався на статтю 5 § 1 (f) Конвенції, котра каже:

“1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків, і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну, чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.”

Заявник повідомив, що, відповідно до національного законодавства, осіб можна затримувати у зоні очікування протягом максимального строку у двадцять днів. Проте, він прибув до аеропорту Парі-Шарль де Голль 29 червня 2005 року, і був затриманий до 20 липня 2005 року, тобто, протягом двадцяти двох днів. Протягом перших двох днів після прибуття він перебував у міжнародній зоні, оскільки аеропортова і прикордонна поліція постійно відмовлялась зареєструвати його прохання про дозвіл на в'їзд як шукачеві притулку і не пропускала його до «зони очікування» (див. вище параграф 10). На жаль, є непоодинокими випадки, коли іноземці опиняються в такому становищі на прикордонних пунктах.

Заявник далі повідомив, що, хоча стаття L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок встановлює, що осіб можна затримувати у зоні очікування лише «протягом часу, суворо необхідного для влаштування від'їзду, а у випадку шукача притулку – для вирішення, чи є клопотання вочевидь необґрунтованим», його продовжували утримувати там після того, як адміністративні органи відхилили його клопотання про дозвіл на в'їзд на таких підставах (6 липня 2005 року). 7 липня 2005 року стало очевидно, що вислання його до Еритреї або іншої країни (можливість, яка, окрім того, не розглядалась державними органами) є практично неможливим, оскільки у нього немає посвідчення особи (того дня посольство Еритреї відмовилось визнати його і видати довідку на повернення) і не було відомо, звідки він приїхав. Більше того, його продовжували утримувати після 15 липня 2005 року, дати тимчасового заходу, вказаного Урядові Судом відповідно до правила 39 Регламенту Суду, незважаючи на те, що в контексті рішення у справі *Mamatkulov i Askarov проти Туреччини* ([ВП], №№ 46827/99 і 46951/99, ECHR 2005-I) такий захід був заборорою на вислання до Еритреї.

69. Уряд заперечував інформацію, що заявник прибув до аеропорту Руассі 29 червня 2005 року (див. вище параграф 10) і протягом двох

днів перебував у міжнародній зоні. Він додав, що, в будь-якому випадку, «позбавлення свободи», у розумінні статті 5 § 1, почалось лише з 1 липня 2005 року, дати, коли він повідомив про себе прикордонній поліції. Уряд висловив думку, що заявник з власної вини не повідомив про себе представникам влади у міжнародній зоні між 29 червня і 1 липня 2005 року і, отже, залишався там за власним бажанням протягом оспорюваних двох днів; не може бути жодного «позбавлення свободи» за відсутності будь-якого примусу з боку влади.

Тривалість позбавлення заявника свободи, отже, не перевищувала встановлений законом максимум у двадцять днів. Окрім того, вона була наслідком рішень, ухвалених під наглядом судової влади: перше рішення було ухвалене адміністративним органом 1 липня 2005 року і продовжене, відповідно до закону, 3 липня. Далі, між 5 і 13 липня, продовження зробив суддя у справах, що стосуються свободи і позбавлення волі у *tribunal de grande instance* Бобінії після того, як заслухав свідчення заявника.

Особливо звертаючи увагу на перебування заявника у зоні очікування після 15 липня 2005 року, Уряд повідомив, що залишались сумніви щодо його особи, посилені тим, що посол Еритреї відмовилась визнати його громадянином цієї країни, і що державні органи повинні були провести щодо цього перевірку, перш ніж надати йому дозвіл на в'їзд до Франції. Тому заявник продовжував утримуватись у зоні очікування між 15 і 20 липня 2005 року. На думку Уряду, така ситуація не створювала жодних ускладнень з огляду на прецедент, встановлений у справі *Mamatkulov i Askarov*, цитованій вище, оскільки заходи за правилом 39 «[були] спрямовані виключно на відстрочку виконання примусового вислання до постановлення рішення Суду, аби уникнути незворотної шкоди для потерпілого від стверджуваного порушення і забезпечити, щоб цілісність і ефективність остаточного рішення не були підірвані [;] вони не [були] спрямовані, на тій стадії розгляду справи, на питання чинності рішення про відмову надати дозвіл на в'їзд або вислати дану особу, або ж на спричинене цим тимчасове позбавлення свободи [;] наслідки таких рішень [були] просто тимчасово «заморожені» до постановлення рішення Суду, тобто, вислання заявника не [могло] відбутись протягом цього періоду».

70. Суд, по-перше, зазначає, що заявник не надав жодних доказів на підтвердження своїх слів, що він прибув до аеропорту Парі-Шарль де Голль 29 червня 2005 року. Далі він зазначає, що Уряд, який спростовує цю версію подій, повідомив, що було перевірено усі списки пасажирів за рейсами, які прибули до аеропорту Руассі з Південної Африки 29 і 30 червня і 1 липня 2005 року, і що в них не згадується про пасажирів Gebremedhin, Gaberamadhien або Eider

(прізвище, яке, згідно із заявником, стояло у паспорті, який він позичив – див. вище параграф 10).

Отже, Суд робить такий же висновок, як і Уряд, а саме, що документи у справі не містять інформації, що заявник прибув до аеропорту раніше ніж 1 липня 2005 року, і що єдиним достовірним документом є звіт аеропортової і прикордонної поліції від 1 липня 2005 року, у якому зазначається, що заявника було опитано того дня об 11 годині ранку.

За таких обставин, слід вважати, що «позбавлення свободи», якого зазнав заявник, , почалось від дати поміщення у «зону очікування», а саме, 1 липня 2005 року. Оскільки відомо, що воно закінчилось 20 липня 2005 року, дата надання заявнику дозволу на в'їзд до Франції (див. вище параграф 17), не можна вважати, що був перевищений встановлений національним правом максимальний двадцятиденний строк.

71. Суд далі зазначає, що заявник не стверджував, що саме його поміщення у зону очікування 1 липня становило порушення статті 5 § 1 Конвенції. Як зазначалось у рішенні про прийнятність від 10 жовтня 2006 року (§ 58), він скаржився лише, що його утримували у зоні очікування після рішення від 6 липня 2005 року про відмову у дозволі на в'їзд до Франції.

72. Стосовно подробиць відвідання заявником посольства Еритреї 7 липня 2005 року, Суд зазначає, що у справі немає доказів на підтвердження повідомлення заявника, котре заперечував Уряд, що тоді посол раз і назавжди відмовилась видавати йому документ на повернення (див. вище параграф 16). Тож з цього твердження не можна зробити жодних висновків стосовно статті 5 § 1 Конвенції.

73. Проте, слід врахувати, що 15 липня 2005 року Голова Палати, до якої спочатку було передано справу, вирішив вказати Уряду, відповідно до правила 39 Регламенту Суду, що, в інтересах сторін і належного провадження у Суді, заявника бажано не висилати до Еритреї до опівночі 30 серпня 2005 року.

Стосовно цього Суд нагадує, що держави-учасниці, відповідно до статті 34 Конвенції, зобов'язані дотримуватись тимчасових заходів, вказаних відповідно до правила 39 (див. *Mamatkulov i Askarov*, цитоване вище, §§ 99-129). Отже, у даній справі Уряд не міг висилати заявника до Еритреї починаючи від 15 липня 2005 року, не порушивши зобов'язання за Конвенцією. Дійсно, заходи, вказані відповідно до правила 39, мають лише тимчасовий характер. Проте, захід, вказаний у даній справі Головою Палати, до якої спочатку було передано справу, був чинним до 30 серпня 2005 року, тобто, пізніше, ніж 20 липня 2005 року (дата, коли заявник залишив зону очікування). Окрім того, Уряд не просив, аби захід було скасовано між 15 і 20 липня 2005 року.

74. Запровадження тимчасового заходу, відповідно до вказівки Суду Державі-учасниці, що бажано не повертати особу до вказаної країни, саме по собі не має жодного значення для встановлення того, що позбавлення волі, котре може бути застосоване до особи, відповідає статті 5 § 1 Конвенції.

Точніше, оскільки застосування правила 39 не перешкоджає висланню особи до іншої країни, якщо тільки буде встановлено, що влада тієї країни не вишле його чи її до країни, про яку зазначав Суд, його чи її затримання з такою метою може вважатись «законним» затриманням особи, «щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції» у розумінні статті 5 § 1 (f) Конвенції.

Окрім того, якщо влада відповідної Держави-учасниці після застосування правила 39 передбачає лише завершити позбавлення особи свободи з метою «депортації», і це передбачає надання дозволу на в'їзд до країни, то затримання такої особи на строк, суворо необхідний для перевірки державними органами законності такого в'їзду до країни, може вважатись «законним затриманням особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну» у розумінні статті 5 § 1 (f). Проте, не можна робити висновки, що під час наступних перевірок влада може виявити інформацію, стосовно, наприклад, особистих даних, котра може виправдати скасування тимчасового заходу, вказаного Судом відповідно до правила 39. Тим не менш, таке затримання, як і будь-яке позбавлення свободи, повинне бути «законним» і «відповідно до встановленої законом процедури», у розумінні статті 5 § 1. Вона не лише повинна мати чітко визначену законну основу, зокрема, стосовно тривалості, котра не повинна бути нерозумною, але й повинна переслідувати мету статті 5, а саме, захист особи від сваволі (див., наприклад, *Amuur проти Франції*, 25 червня 1996 р., § 50, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-III).

75. У даній справі Суд зазначає, що рішення від 6 липня 2005 року про відмову заявнику у дозволі на в'їзд до країни не вказувало, що заявника треба вислати саме до Еритреї, але «за потреби, до будь-якої країни, куди він може законно в'їхати» (див. вище параграф 13). Утримання заявника у зоні очікування між 15 і 20 липня 2005 року з метою вислання до іншої, ніж Еритрея, країни, котра могла його прийняти, може вважатись позбавленням волі з метою «від'їзду», відповідно до статті L. 221-1 Кодексу законів про імміграцію і притулок (див. рішення про прийнятність від 10 жовтня 2006 р., § 55) і в контексті процедури «депортації» у розумінні статті 5 § 1 (f) Конвенції.

Проте, Уряд не стверджував, що це не було метою позбавлення свободи, якого заявник зазнав після 15 липня 2005 року, наголошуючи, що він мав правову основу в наказах судді, котрий розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, Уряд відзначав, що, з метою

дотримання заходу, вказаного Судом відповідно до правила 39, влада «мала ... вжити заходів із надання пану Гебремедіну дозволу на в'їзд до країни і залишатись там на повній свободі». Проте, оскільки лишались сумніви щодо особи заявника, Уряд був змушений провести перевірки, аби уникнути ризику, що він зникне, як тільки отримає дозвіл на в'їзд і залишиться в країні нелегально. За поданням Уряду, державні органи діяли відповідно до визнаного юриспруденцією Суду суверенного права Держав-учасниць контролювати в'їзд, проживання і вислання іноземців.

Суд згоден з такими поясненнями, відзначаючи, що державні органи діяли у суворій відповідності з юридичними процедурами. По-перше, відповідно до національного права (статті L. 221-3, L. 222-1 і L. 222-2 Кодексу законів про імміграцію і притулок (див. вище параграф 29)), первинне рішення помістити заявника до зони очікування 1 липня 2005 року було продовжене після сорока восьми годин уповноваженим адміністративним органом на такий же строк, а потім суддею, котрий розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі у *tribunal de grande instance* Бобіньї, вперше 5 липня 2005 року на вісім днів і вдруге 13 липня 2005 року ще на вісім днів (див. вище параграф 18). По-друге, на двадцятий день після поміщення до зони очікування, заявнику надали дозвіл на в'їзд до країни і видали перепустку (див. вище параграф 17), завершивши позбавлення його свободи. Отже, не лише загальний строк затримання не перевищував максимальні двадцять днів, але й утримання заявника у зоні очікування між 15 і 20 липня 2005 року також ґрунтувалось на судовому рішенні у вигляді наказу судді, котрий розглядає справи стосовно свобод і позбавлення волі, від 13 липня 2005 року. Окрім того, оскільки заявник, за його власним визнанням, не мав жодного посвідчення особи, Суд не бачить підстав сумніватись у щирості Уряду у твердженні, що державні органи повинні були провести перевірки щодо особи заявника, перш ніж надати дозвіл на в'їзд до країни. Наостанок, Суд вважає, що тривалість часу, протягом якого заявника утримували із вказаною метою у зоні очікування, не перевищувала розумно необхідного за таких обставин строку.

Отже, немає підстав вважати, що між 15 і 20 липня 2005 року заявник був протиправно позбавлений свободи.

У підсумку, Суд погоджується, що утримання заявника у зоні очікування після 15 липня 2005 року становило «законне затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну» у розумінні 5 § 1 (f) Конвенції. Відповідно, не було порушення цього положення.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

76. Стаття 41 Конвенції каже:

“Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або Протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.”

A. Шкода

77. Заявник вимагав 30000 євро стосовно моральної шкоди.

78. Уряд вважав цю вимогу надмірною. Він запропонував, якщо Суд встановить порушення, виплатити заявнику 3000 євро стосовно шкоди, якої зазнав заявник через перебування у зоні очікування.

79. Суд відзначає, що він встановив порушення лише статті 13 Конвенції в сукупності зі статтею 3 на тій підставі, що, оскільки заявник під час перебування у «зоні очікування» не мав доступного для нього засобу з автоматичною призупиняючою дією, він не мав «ефективного засобу» стосовно його скарги за статтею 3 Конвенції. Хоча такі обставини безперечно спричиняють тривогу і напруження, Суд вважає, що встановлення порушення становить, за обставин даної справи, достатнє відшкодування моральної шкоди, котрої заявник, як він стверджує, зазнав.

B. Видатки і витрати

80. Заявник отримав оплачену правову допомогу для провадження у Суді. Його адвокат зазначив, що, оскільки його клієнт не має коштів, він сам оплатив «видатки і витрати». Він просив гонорар 18657,60 євро і подав формальний рахунок, датований 6 грудня 2006 року, в котрому вказувалось, що ця сума відповідає 120 годинам роботи з погодинною оплатою 130 євро за годину, за винятком податків. Він просив також 800 євро на витрати (копіювання, телефонні переговори, поштові витрати тощо).

81. Уряд вважав ці вимоги надмірними. Відзначаючи, що видатки і витрати, зроблені заявниками під час розгляду в Суді, можуть відшкодовуватись лише за надання підтверджуючих документів, і, якщо Суд встановить, що вони дійсно і необхідно мали місце і були розумними, пропонував суму у 3500 євро.

82. Суд зазначає, що, як правило, видатки і витрати заявника можуть відшкодовуватись лише якщо вони були дійсно і необхідно зроблені і їхній обсяг є розумним. Окрім того, відповідно до правила 60 §§ 2 і 3 Регламенту Суду, заявник має надати детальний опис усіх вимог, як і всі необхідні підтверджуючі документи, без чого Палата

може відхилити вимоги частково чи повністю (див., поміж іншими рішеннями, *Mazelié проти Франції*, № 5356/04, § 38, 23 жовтня 2006 р).

Оскільки заявник був спочатку шукачем притулку, а потім біженцем, Суд не сумнівається, що йому бракувало коштів. Він вважає, що за таких обставин заявнику слід присудити виплати, зроблені наперед за нього його адвокатом. У зв'язку з цим він вважає наданий адвокатом рахунок задовільним.

Проте, слід пам'ятати, що у даній справі Суд встановив порушення лише за однією скаргою заявника, а саме, за статтею 13 Конвенції в сукупності зі статтею 3. Відповідно до статті 41 відшкодовуються лише ті видатки і витрати, обсяг яких є розумним, і якщо вони були дійсно і необхідно зроблені, аби встановити через національну правову систему відшкодування згаданого порушення, і аби досягти такого ж рішення через систему Конвенції. Відповідно, Суд відхиляє решту вимог (див., наприклад, *I.J.L. та інші проти Сполученого Королівства*, №№ 29522/95, 30056/96 і 30574/96, § 151, ECHR 2000-IX).

Вирішивши так і взявши до уваги сумлінність адвоката заявника, Суд присуджує 10000 євро на відшкодування видатків і витрат, за вирахуванням 1699,40 євро, вже сплачених Радою Європи в якості правової допомоги, тобто, суму у 8300,60 євро.

С. Пеня

83. Суд вважає за доречне, щоб пеня за несвоєчасну сплату була в розмірі граничної кредитної ставки Європейського центрального банку, яка діє упродовж прострочення періоду виплати, плюс три відсотки.

З ЦИХ ПРИЧИН СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Постановляє*, що було порушення статті 13 Конвенції у поєднанні зі статтею 3;
2. *Постановляє*, що не було порушення статті 5 § 1 (f) Конвенції;
3. *Постановляє*, що встановлення порушення становить достатню справедливую сатисфакцію за моральну шкоду, котрої зазнав заявник;
4. *Постановляє*
(а) що держава-відповідач протягом трьох місяців від дати, коли це рішення стане остаточним, має виплатити заявнику, відповідно до

статті 44 § 2 Конвенції, 8300,60 (вісім тисяч триста євро і шістдесят центів) стосовно витрат і видатків, включно з будь-якими податками, які треба буде сплатити;

(b) зі впливом зазначених вище трьох місяців і до остаточного розрахунку, на названу суму нараховуватимуться відсотки в розмірі граничної кредитної ставки Європейського центрального банку, яка діє упродовж прострочення періоду виплати, плюс три відсотки;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Складено французькою мовою і письмово повідомлено 26 квітня 2007 року, відповідно до правила 77 §§ 2 і 3 Регламенту Суду.

Саллі Доле
Секретар

Андраш Бака
Голова

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012 рік.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська і французька. Цей переклад було здійснено за підтримки Фундації з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є обов'язковим для Суду, і Суд не несе жодної відповідальності за його якість. Його можна завантажити із бази даних юриспруденції Європейського суду з прав людини HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази даних, котрим Суд передав його. Його можна відтворювати з некомерційною метою, за умови цитування повної назви справи, наведеної примітки щодо авторських прав і посилання на Фундацію з прав людини. Якщо є намір використати будь-яку частину перекладу з комерційною метою, звертайтеся, будь ласка, за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int